

**PROVINCIA TERÜLETFEJLESZTÉSI
ÉS ÉPÍTÉSZETI TERVEZŐ KFT**
3530 Miskolc, Hadirokkantak u. 6. II/1.
Tel/Fax: /46/ - 356-345
E mail: provincia@chello.hu

KÖLZETLAP

KRASZNOKVAJDA RENDEZÉSI TERV

VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ

KRASZNOKVAJDA

Településtervező:

Sallósi Jánosné

TT-1-06-0114-SZK/2002

RENDEZÉSI TERV

Építész

VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ

op Tünde

Közmű tervező:

ÉS

Ruzsákányi András

G-1-06-280

Munkatársak:

Sallósi Jánosné

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI

ai Andrásné

KONCEPCIÓ

Miskolc, 2002. január

Ruzsákányi András

Ögyvezető

Sallósi Jánosné

2002. január 14. Miskolc

Aláírás: Sallósi Jánosné

KÜLZETLAP**KRASZNOKVAJDA RENDEZÉSI TERV****VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ****Településtervező:****Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZKI/2001****Építész munkatárs:****Barnáné Papp Tünde
05-0196-É3-É****Közmű tervező:****Ruszkabányai András
G-1-05-260****Munkatársak:****Holló György
Ruszkabányai Andrásné****Miskolc, 2002. január****Ruszkabányai András****ügyvezető****PROVINCIA**Területfejlesztési és építészeti
tervezési és
területi
területi3530 Miskolc, Horthy utca 11. b. II/1
Adószám: 10438011-2-05

TARTALOMJEGYZÉK

KRASZNOKVAJDA RENDEZÉSI TERVE
VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ
ÉS
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

I. VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ, HELYZETELEMZÉS

Bevezető

- 1.) Előzmények
- 2.) A történeti múlt , mint a stratégia alkotás kiinduló eleme
- 3.) Természeti erőforrások
- t 4.) A település legfontosabb adatai /KSH/. A humánerőforrás jellemzése
- 5.) A közintézményellátás jelenlegi helyzete és a jelentősebb gazdálkodó egységek, gazdasági erőforrás
- 6.) Térszerkezeti kapcsolatok, közlekedés
- 7.) Közművesítés
- 8.) Környezetvédelem
- 9.) A településszerkezet és az építészeti örökség védelme.

II. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

III. Tervjegyzék

Összefoglaló vizsgálatok		
(épületállag, zöldterület és közlekedési vizsgálat)		
	V-1	M = 1:2000
Összefoglaló közművizsgálatok		
	V-2	M = 1:4000
Összefoglaló vizsgálatok		
Területfelhasználás		
	V-3	M = 1:10000
Útmintakeresztmetszelvények V-4		
		M= 1:2000

I. VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ, HELYZETELEMZÉS

Bevezető:

KRASZNOKVAJDA község 2000-ben megkezdte rendezési tervének készítését az új 1997. évi LXXVIII. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény, illetve annak módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény értelmében.

A törvényi előírásokon túlmenően a település érdeke, hogy fejlesztési szándékainak a leghelyesebb helyét a rendezési tervben kijelölje és az előkészítési folyamatokat megkezdje. A területek felhasználását, a telkek alakítását, továbbá az építések feltételeit és módját a településrendezési tervben (településszerkezeti és szabályozási terv), illetve a helyi építési szabályzatban kell megfogalmazniuk.

A tervezési folyamat a helyzetelemzéssel, azaz a vizsgálati munkafázissal kezdődik. A rendezési terv két részből áll, éspedig a településszerkezeti tervből, illetve a helyi építési szabályzatból.

A **település szerkezeti terv** az ún. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ALAPJÁN készül, melyet az önkormányzati testületnek határozattal kell elfogadnia. A településfejlesztési koncepció hasonló elvek alapján készül, mint a kistérségi fejlesztési program, de a területigényes fejlesztések helyét, módját egyre konkrétan kell rögzíteni az alapelvekben.

A térszerkezeti használatot a település teljes közigazgatási területére ki kell dolgozni. Az egyeztetési eljárások során a külterület használatot a szomszédos településekkel is egyeztetni kell. Így bizonyos fejlesztések összehangolása, illetve egyes térszerkezeti formák esetleges konfliktusa könnyebben kezelhetővé válik, például a kerékpárutak a közigazgatási területeken áthaladnak, vagy környezeti kockázattal járó technológiák fogadása esetén számolni lehet a szomszédos települést érintő terheléssel, illetve a közműrendszerek is térségi összehangolást igényelnek.

A **helyi építési szabályzat és szabályozási terv** a területfelhasználási egységekre vonatkozó építési övezeteket határozza meg, melyet az önkormányzati testületnek rendelettel kell elfogadnia.

A szabályozási terv kötelező szakági munkarésze a helyi értékvédelmi javaslat (a természeti és művi környezet). A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védetté nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése, védelmének biztosítása a település önkormányzatának feladata. A sajátos arculat, a településképvédelem egyik eszköze tehát a helyi építési szabályzat. Az építészeti örökség helyi védelmének szakmai szabályairól a 66/1999.(VIII.13.) FVM.r. rendelkezik.

1.) Előzmények

Krasznokvajda település több nagy jelentőségű kezdeményezés támogatója, patronálója, illetve szponzora volt.

A községre korábban, kb. az 1980-as évek közepén az ÉSZAKTERV Településtervezési Osztálya készített Összevont Rendezési Tervet. A terv nagy érdeme volt már ekkor, hogy az akkor készített terv foglalkozott a község építészeti értékeivel, melyet később 1988-ban egy még részletesebb építészeti érték felmérés követett. Ezen utóbbi tanulmány „A KRASZNOKVAJDAI KISÉRLET„ – címmel az Építésügyi Tájékoztatási Központ egyik kiadványaként is megjelent. A rendezési terv és a felmérési munka azon koncepció kidolgozásán alapult, hogy a népi lakóházak felújítása után árva, elhagyott, vagy veszélyeztetett gyermekek kisebb csoportjait lehetne elhelyezni fiatal nevelőszülők gondozása mellett a felújított népi lakóházakban. Ezidőtájt egyébként a községben többen vállaltak nevelőszülői státuszt.

A fenti programból országos szintű koncepció született, hiszen ezen elgondolás is segítette az ún. „családotthonos” gyermekotthonok kialakulását. Helyi szinten azonban a programból semmi nem valósult meg, mivel a korábbi hagyomány az örökbefogadás és a nevelő szülői státusz vállalása jelentős mértékben lecsökkent.

Az országban elsőként megalakult település szövetség, a CSEREHÁTI TELEPÜLÉSSZÖVETSÉG volt, mely a BORSODTERV Településtervezési Osztályának szervezésével krasznokvajdai bázison indult el 1989-90-ben. Az akkori települési menedzsment segítette felkutatni a térségben azon életképes, gazdasági, társadalmi és akkor még tanácsai szervezeteket, egyéni és jogi személyeket, akik a térség felemelkedéséért tenni kívántak. Az alakuló ülés Felsővadászton volt, jelezve ezzel is a partnerség szerepét. A szövetség központja ugyan Gagybátor, majd Gagyvendégi lett, de a krasznokvajdai indítás máig is iránymutató a térségi gondolkodás előtérbe helyezésében. Az akkor kialakított stratégiai gondolkodás, a határon átévelő kapcsolatok erősítésében, a kishatárátkelőhely megnyitása (Kány-Buzita felé), a humánerőforrás fejlesztése, a községből elszármazott értelmiségi kör kapcsolatainak ápolása egy évtized távlatában is példaértékű. (Ld! Béres Ferencről elnevezett általános iskola.) A turizmus fejlesztésben és a mezőgazdálkodás, főként a gyümölcs telepítések terén is történtek előrelépések, bár az eredeti célkitűzés a feldolgozó üzem telepítés meghiúsult.

Az elmúlt évtizedben a legnagyobb előrelépések a közművesítés terén történtek. A község egészséges ivóvíz ellátása, a hírközlés fejlesztése terén jelentős fejlesztések történtek. A gázellátás tervezése és pályázati előkészítése terén szintén történtek előrelépések. A megvalósítás akadálya, hogy a legközelebbi végcsonk Baktakéken további kapacitás növelést jelenleg nem tesz lehetővé. A szennyvíz elvezetésének tervezése szintén napirenden van.

2.) A történelmi múlt, mint a stratégia alkotás kiinduló eleme

Krasznokvajda a megye, azon belül egyúttal a Cserehát dombvidék északi részén, a szlovák-magyar határ közelében, a Rakaca-patak völgyében elhelyezkedő község. A vasútvonalaktól távol fekvő településből naponta több autóbuszjárat is indul Miskolcra, Encsre és a halmaji vasútállomásra. A legközelebb fekvő város Encs, amelynek a községtől való távolsága közúton 26 km. a településnek saját jegyzője van.

A település a középkorban a Jánoki uradalmának tartozéka volt, így sorsa azéhoz hasonlóan alakult. A Jánoki család 1398-ban Jánoki és Vajdai ágakra oszlott. Krasznokvajda 1427-ben Jánoki Miklós utódainak kezén volt, és 19 jobbágyportából állt. A XVII. század közepétől a törökök többször is a falura törtek, ismételten feldúlták és kirabolták. A súlyos zaklatás és adóterhek előtt a lakosság elmenekült, így a község elnéptelenedett. 1715-ben csak 3 jobbágyportája volt. csak a század végére települt be ismét. 1828-ban 550-en lakták, száz év múlva pedig 727-en. 1945-öt követően itt is megtörtént a földosztás, majd megalakult a szövetkezet. Az 1960-as évektől a falu a környékbeli apró települések számára a központ szerepét tölti be. 1968-tól van saját orvosa. Óvodája és körzeti iskolája is évtizedek óta fogadja a gyermekeket. A helyi tsz az 1970-es és 80-as években is jelentős támogatást nyújtott a községnek és az iskolának. A fiatalok közül többen ekkortól kezdtek dolgozni a megye iparvidékein.

A közel 550 fős lélekszámú község népessége évtizedeken át fogyott, mára viszont a népességszám stabilizálódni látszik. Gazdaságilag aktív korú népesség főként helyben dolgozik, csak igen kevesen járnak el dolgozni Krasznokvajdáról más településre. annál többen járnak be a községbe – mint a környék egyik központi szerepkörű településébe – a környező kistelepülésekből. A község munkavégzés szempontjából aktív korú lakosságából a fizikai dolgozók részaránya 70 % körüli. Az 1990-es évek elején még sokuk ipari foglalkozású volt, de mára egyre többen igyekeznek elhelyezkedni a kereskedelem vagy a lakossági szolgáltatások területén. Az agrárfoglalkozású népesség aránya 20-22 % közötti. 1996 őszén a településen 16 férfi és 3 nő volt munka nélkül.

Krasznokvajdán 1 házi orvos rendel. A település óvodájában elhelyezhető gyermekek száma 50, a beíratott óvodásoké 60. Felügyeletükről és megfelelő szintű foglalkoztatásukról 3 óvónő gondoskodik. A helyi általános iskola osztálytermeinek száma 8, a tanulói létszám 125, közülük 121 napközis. a községben 15 pedagógus oktat. Idősek klubja is van Krasznokvajdán, ahol 20, erre rászoruló személy részére biztosítják a szükséges ellátását. A helyi könyvtár állománya 8 ezer kötetből áll.

A településen 5,7 km hosszú vízvezeték üzemel, de 1996-ban a lakásoknak még a 20 %-ban sincs bevezetve a víz. A propán-bután gázzal ellátott lakások száma 137. A községben a szervezett kommunális szilárd hulladékgyűjtés nem megoldott. A helyi kiskereskedelmi boltok száma 5, ebből élelmiszerbolt 3, a vendéglátóhelyek száma 2.

A településen 5 jogi személyiségű gazdasági szervezet működik. Közülük 3 ipari, 2 pedig mezőgazdasági jellegű tevékenységet folytat. A gazdasági szervezeti forma alapján közülük 2 kft. 3 pedig szövetkezet. A nem jogi személyiségű szervezeteket 1 kereskedelmi és 1 szolgáltató bt. képviseli. A költségvetési szervezetek száma 2, a szolgáltató jellegű nonprofit szervezeteké 8.

Krasznokvajdán 1996-ban történt felmérés szerint 8 egyéni vállalkozó folytat különféle típusú gazdasági tevékenységet, közülük 2 szellemi szabadfoglalkozású, 3 kiskereskedő és 3 kisiparos. A kisiparosokból ketten foglalkoznak szállítási jellegű tevékenységgel, 1 vállalkozó pedig személyi szolgáltatásokkal.

A település jelentősebb gazdasági szervezete a Bástya tsz, amelynek fűrészüzeme, fafeldolgozója és javítóműhelye van. A Forró és Vidéke Takarékszövetkezet fiókot tart fenn Krasznokvajdán.

Az utóbbi időben a békéscsabai konzervgyár integrátori szervezetén keresztül jelentős gyümölcstelepítési akciók zajlottak le. A sűrítmény céljára felhasznált gyümölcs szállítása közvetlenül a konzervgyárba történik. sajnálatos módon helyi hűtő tároló és előfeldolgozó üzem nem települt.

3.) A természeti erőforrások vizsgálata

Somogyi-Péchy tájkataszteri besorolása alapján a KRASZNOKVAJDA B. A. Z. megyében az Északi- középhegység makro régión belül a Cserehát-domság mezotájon belül a 6.8.52. Rakaca-völgymedence kistájegységhez tartozik.

Domborzati adatok

A kistáj K-Ny-i irányú völgymedence a Tornai-domság és a Cserehát között. A felszín kb. 40 %-a völgytalp, 40 %-a domsági háta és lejtők. 20 %-a tagolt medencedomsági orográfiai domborzattípusba tartozik. A Rakaca-patak genetikai okokra visszavezethetően terjedelmes vízgyűjtő területe aszimmetrikus, a D-i rész fejletlenebb. A vízfolyás alsó szakasza teraszos. A tszf-i magasság 154 és 287 m közötti. Az átlagos relatív relief 55 m/km^2 , a kistáj d-i részén átlag feletti. A vízfolyássűrűség átlagos értéke $2,2 \text{ km/km}^2$. Intenzív a talajerózió a Rakacától D-re eső területeken.

Földtani adottságok

A kistáj felszínének közel 70 %-át pleisztocén, 10-15 %-át pedig paleozóos és pliocén üledékek borítják. A terület Ny-i részén a paleozóos (devon) mészkövekből és agyagpalából álló rög közel K-Ny-i, határozott tektonikus vonal mentén csatlakozik a Rakaca-völgyhöz. A regressziós völgy felső szakasza már laza üledékekbe mélyült, itt a vörösbarna lejtőanyag-nyirok borítás a gyakori. Jellemző törésirányai a K-Ny-i és az É-D-i; ez utóbbiakat a Rakaca futásiránya is jelzi. Átlagos szeizmicitás-értékű terület (6° MS)

A rakacai mészkő (0,8 Mt műrevaló készlet) és a rakacaszendi díszítómészkő (1,7 Mt műrevaló készlet) regionális igények kielégítésére alkalmas.

Éghajlat

Mérsékeltén hűvös-mérsékeltén száraz éghajlatú kistáj.

A évi napfénytartam nem éri el az 1850 órát, nyáron 700 óránál kevesebb ideig süt a nap. télen 160-170 óra napsütést élvez a kistáj.

Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga 8,7-8,9 °C, a tenyészidőszaké pedig 15,5-15,8 °C. A 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok száma 175, tavaszi átlépésének határnapja április 18, az őszié október 12. A fagymentes időszak hossza kevesebb, mint 160 nap, még április 25 után és már október 5-7 körül is számíthatunk fagypont alatti lehűlésekre. A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékletének átlaga 32,3 °C, a téli abszolút minimumoké -15,5 és -15,8 °C közötti.

Kevéssel 650 mm felett várható az évi csapadék mennyisége, s ebből a nyári félévben 420 mm eső hull. A legnagyobb 24 órás csapadéokra vonatkozóan nincs adat. Évente mintegy 50 napon át hótakaró borítja a talajt, az átlagos maximális hóvastagság 20 cm.

Az ariditási index értéke 1,10 körüli.

Uralkodó szélirány a Ny-i, az átlagos szélesebség 2 m/s körüli.

A Ny-i részeken összefüggő erdők vannak, a megművelhető területeken a kevésbé fagyérzékeny mezőgazdasági kultúráknak kedvez az éghajlat.

Vízrajz

A Bódvába torkolló Rakaca-patak völgyére terjed ki.

$$L_f=2 \text{ l/s.km}^2; L_t=11 \%; V_h=50 \text{ mm.}$$

A meszesi vízmérceállomás adatai szerint a Rakacán az LKV=10 mm, LNV=236 mm; KÖQ=0,55 m³/s volt. Az adatok egyértelműen utalnak a szélsőséges vízjárásra. Heves árvizei a hóolvadás és a kora nyári esők idején jellegzetesek. A völgytalp azonban csak rövid ideig kerül víz alá. Az árterület benyúlik a mellékpatakok völgytorkolatába is. Területe 14,3 km², amiből 1,7 km³ belterület, 1,8 km² szántó, 10,4 km² rét és legelő, 0,3 km² erdő. Intenzív feltöltődés a Rakaca völgytalpán a mellékpatakok torkolata alatt figyelhető meg.

A völgy a Borsodi Regionális Vízellátó rendszer alapvető fontosságot nyert duzzasztott taváról nevezetes, amelynek felszíne 200 ha és 5,5 millió m³ vizet tartalmaz az ipari vízellátás számára. Ezenkívül Martonyi mellett van egy 4 ha-os halastó.

Összefüggő talajvízszint csak a völgyekben van, ahol 2-3 m között helyezkedik el. Mennyisége nem számottevő és nitrátos jellege miatt nem igen használható. Hasonlóan kevés a rétegvíz is. Az artézi kutak száma is, vízhozama is alacsony.

Részleges közüzemi vízellátás csupán Martonyiban van. A többi település vízellátása nagyjából ideiglenes jellegű. A vízkészletek elméleti kihasználtsága 50 % körüli.

Növényzet

A terület növényföldrajzi hovatartozás szempontjából a Sajó-völgy kistájjal megegyezik. Potenciális erdőtársulásai a szubmontán égerligetek (*Alnetum glutinosae-incanae*), a keményfás ligeterdők (*Querco-Ulmetum*), a pannóniai cseres tölgyesek (*Quercetum petraeae-cerris*) és a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (*Querco petraeae-Carpinetum*). Megtalálhatók a hegyi kaszálórétek (*Festuco rubrae-Cynosuretum*), valamint a völgyaljai mocsárrétek (*Molinietum*). Jellemző a

kígyógyökerű keserűfű (*Polyponum bisorta*), a kockás kotuliliom (*Fritillaria meleagris*), a szélfű (*Mercurialis perennis*), a turbánliliom (*Lilium martagon*) előfordulása.

Az erdőművelésbe vont területeken vegyeskorú keménylombos és fenyőerdők találhatók. Az összes erdő átlagos évi folyónövedéke 3,2-3,7 m³/ha. A mezőgazdasági művelés a búza (15-30 q/ha), a rozs (15-25 q/ha), a vöröshere (20-30 q/ha) és a málna (1-5 q/ha) termesztésével jellemezhető.

Talajok

A kistájat zömmel nyirokszerű agyagon kialakult agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják (75 %). Mechanikai összetételük agyagos vályog, vízgazdálkodásukra a gyenge vízvezető és a nagy vízraktározó képesség, az erős víztartás jellemző. Erősen, kisebb részben savanyúak. A VII. termékenységi kategóriába tartoznak. Minthogy az alacsonyabb térszíneket borítják, túlnyomórészt mezőgazdasági területek, erdősültségek csupán 7 %.

a.) A talajtípusok területi megoszlása (%)

Talajtípus kód	Területi részesedés
04	9
07	75
31	16

b.) A talajtípusok területi elterjedése a domborzati adottságok függvényében (%)

Talajtípus kód	Lejtőkategória				
	0-5	5-17	17-25	>25	erdő
04	25	—	60	15	—
07	12	18	51	11	8
31	88	12	—	—	—

c.) Területhasznosítási módok területi eloszlása a talajtípusok függvényében (%)

Talajtípus kód	Területhasznosítási mód					
	rét, legelő	szántó	szőlő	gyümölcsös	Erdő	kopár
04	34	—	—	—	13	53
07	21	70	—	2	7	—
31	28	22	—	—	—	—

A völgyperem magasabb térszínein redzina talajok képződtek; területi részarányuk 9 %. Ezek a mészkövön kialakult, köves, sekély termőrétegű és emiatt szélsőséges vízgazdálkodású talajok terméketlenek, füves és kopár területek.

A Rakaca-völgy nyers öntéstalajai (16 %) agyagos vályog mechanikai összetételűek, vízgazdálkodásuk és termékenységi besorolásuk az agyagbemosódásos barna erdőtalajokéval megegyező. Többnyire rét-legelő területek (80 %-ban), kisebb részük szántó.

Sajátos táji adottságok.

A kistáj települései nemzetközi forgalmat is lebonyolító főútvonalakról leágazó alsóbbrendű útvonalhálózatról közelíthetők meg. A természeti adottságok az intenzív szántóföldi és kertgazdasági területhasznosítás számára jórészt kedvezőtlenek, ill. mérsékelten kedvezőek. A kistáj üdülési-rekreációs potenciálja – elsősorban a regionális hétvégi kiránduló turizmus számára – a táji szépségen, a Rakacai-víztározón és annak strandolásra is alkalmas partszakaszán alapul. Mindezeket az adottságokat előnyösen fokozzák a regionális jelentőségű természeti értékek (természetvédelmi terület: Várhegy; növényritkaságok: Szászfa) és a kultúrtörténeti emlékek (XII., XV. századi román-gótikus alapokon nyugvó barokkizált templomok: Krasznokvajda, Rakacaszend). A fogadókészség fejlesztésével a területen jelentősebb nagyságrendű regionális üdülési igény elégíthető ki.

Tájtípológiai összegzés

Szubkontinentális, mérsékelten hűvös, mérsékelten száraz területe több kisebb tájtypusra tagolódik.

Központja a Rakaca-patak helyenként ligetes, jobbára fiatal, nyers öntéstalajjal fedett völgymedencékkel és szorulatokkal tagolt teraszos völgye, amely kb. a kistáj 40 %-ára terjed ki. Alacsonyabb részeit rétek és legelők, magasabb szintjeit szántók hasznosítják.

A völgyet két oldalról cseres tölgyes erdőmaradványos, agyag-nyirok lejtőüledéken képződött agyagbemosódásos barna erdőtalajú, eróziós-deráziós völgyekkel tagolt deomság keretezi, amelynek mezőgazdasági hasznosítása uralkodó jellegű.

A völgy Ny-i szakaszának két oldalán paleozoós kőzetű, rendzina talajú kis rögcsoport is emelkedik, mintegy 10 %-os területű részarányban, amely bokros erdőivel, rétjeivel és gyenge szántóival külön típusfáciest képvisel. Kristályos mészkövet korlátozott bányászati hasznosításra is alkalmas.

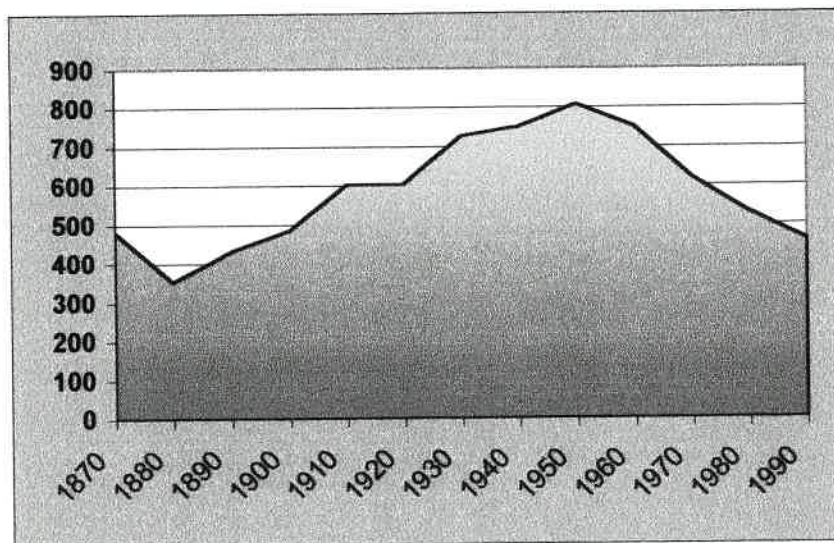
Krasznokvajda térsége a Rakaca patak vízgyűjtő területeként a RAKACAI-TÓ hatásterületének szerves része. A tó vízminőségjavító intézkedési terve Krasznokvajda közigazgatási területére is kiterjed. A település nagyobbik része az RI/7-es, a kisebbik része pedig az RI/6-os vízgyűjtő területéhez tartozik.

4.) A település legfontosabb adatai. A humánerőforrás jellemzése.

Közigazgatási terület:	11,44
Lakónépeség:	614
Születések száma:	9
Halálozások száma:	5
Természetes szaporodás illetve fogyás:	4
Vándorlási különbözet	11

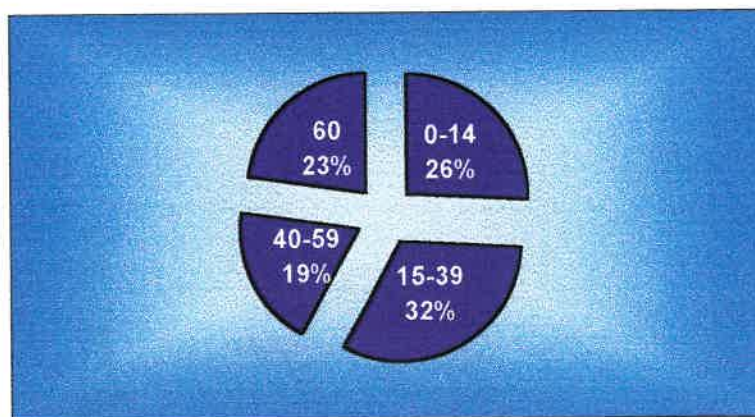
A NÉPESSÉG SZÁMÁNAK ALAKULÁSA 1870-1990. KÖZÖTT (fő)

1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990
481	353	431	484	602	604	727	749	808	749	619	529	459

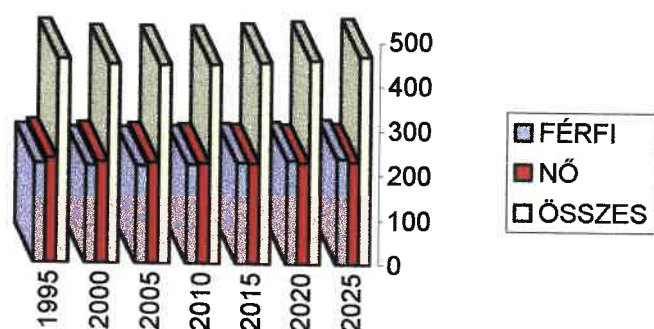
NÉPESSÉG KORCSOPORTOK SZERINT 1990-BEN (fő)

összes	0-14	15-39	40-59	60	ÉV
459	119	147	88	105	

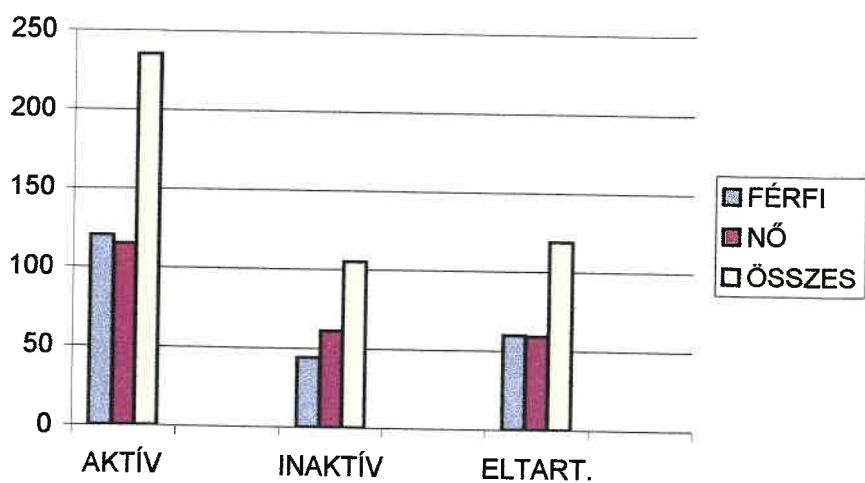
NÉPESSÉG PROGNÓZIS 2025-IG.

ÉV	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025
FÉRFI	224	219	219	222	227	232	237
NŐ	235	228	227	225	225	226	229
ÖSSZES	459	447	446	447	452	458	466

LAKÓNÉPESSÉG GAZDASÁGI AKTIVITÁSA (1990. KSH)

	AKTÍV	INAKTÍV	ELTART.
FÉRFI	120	44	60
NŐ	115	61	59
ÖSSZES	235	105	119

KRASZNOKVAJDA KOROSBITÁS

(Az 1990-es Statisztikai Évkönyv adatai alapján)

F=68,18x5x0,514= 175,2
N=68,18x5x0,486= 165,7

1995F= 0,088 x122,1= 15,42
1995N= 0,088 x115,5= 14,58
2000F= 0,101 x122,1= 17,74
2000N= 0,101 x115,5= 16,78
2005F= 0,104 x122,1= 18,14
2005N= 0,104 x115,5= 17,15

2010F= 0,110 x122,1= 19,24
2010N= 0,110 x115,5= 18,19
2015F= 0,108 x122,1= 18,93
2015N= 0,108 x115,5= 17,90
2020F= 0,106 x122,1= 18,51
2020N= 0,106 x115,5= 17,50
2025F= 0,108 x122,1= 19,01
2025N= 0,108 x115,5= 17,98

6
esz: 68,18
0,088

Férfi	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	Szorzó	Nő	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	Szorzó
0-5	19	15	18	18	19	19	19	0,9888	0-5	22	15	17	17	18	18	17	0,9907
6-10	22	19	15	18	18	19	19	0,9963	6-10	13	22	14	17	17	18	18	0,9975
11-15	19	22	19	15	17	18	19	0,9980	11-15	24	13	22	14	17	17	18	0,9971
16-20	19	19	22	19	15	17	18	0,9923	16-20	4	24	13	22	14	17	17	0,9953
21-25	10	19	19	22	19	15	17	0,9908	21-25	14	4	24	13	22	14	16	0,9937
26-30	12	10	19	19	22	18	15	0,9898	26-30	19	14	4	24	13	21	14	0,9983
31-35	24	12	10	18	18	21	18	0,9880	31-35	16	19	14	4	24	13	21	0,9904
36-40	14	24	12	10	18	18	21	0,9831	36-40	15	16	19	14	4	23	13	0,9870
41-45	15	14	23	12	10	18	18	0,9737	41-45	10	15	16	19	14	4	23	0,9809
46-50	7	15	13	23	11	9	17	0,9387	46-50	10	10	15	15	18	13	4	0,9720
51-55	5	7	14	13	21	11	9	0,9343	51-55	13	10	10	14	15	18	13	0,9570
56-60	14	5	6	13	12	20	10	0,8975	56-60	14	12	9	9	14	14	17	0,9303
61-65	14	13	4	6	11	11	18	0,8456	61-65	22	13	12	9	8	13	13	0,8833
66-70	8	12	10	4	5	10	9	0,7673	66-70	16	19	12	10	8	7	11	0,8052
71-75	8	6	9	7	3	4	7	0,6327	71-75	10	13	16	9	8	6	6	0,6843
76-80	9	5	4	6	5	2	2	0,5052	76-80	6	7	9	11	6	6	4	0,5304
81-85	5	5	3	2	3	2	1	0,3040	81-85	7	3	4	5	6	3	3	0,3262
Összesen:	224	219	219	222	227	232	237		Összesen:	235	228	227	225	225	226	229	
Ff+Nő	459	447	445	447	451	457	466		PROP.	88	101	104	110	108	106	108	
ELT.	60	56	52	51	55	56	56		Munkn.	115	123	122	133	136	138	138	
NYUG.	44	40	29	24	26	28	37		ELT.	59	49	53	48	52	53	53	
									NYUG.	75	68	60	53	50	49	55	

4.1.) A lakosság vallás szerinti és a lakóházak építőanyag szerinti megoszlása (1910. és 1930-as népszámlálási adatok szerint)

A lakosság vallás szerinti megoszlása

	1910	1930
Latin szert. kath.	408	487
Görög szert.katholikus	108	154
Református	45	62
Ágostai hitv.ev.	6	3
Görög keleti	-	-
Unitárius	-	-
Izraelita	35	21
Egyéb	-	-

A lakóházak építőanyag szerinti megoszlása

	1910	1930
Építőanyag		
Kőből vagy téglából	8	9
Kő- vagy téglalappal vályog- vagy sárból	70	10
Vályog- vagy sárból	-	55
Fából vagy más anyagból	-	45
Tető:		
Cserép-, pala vagy bádóg	8	59
Zsindely vagy deszka	33	19
Nád- vagy zsúp	37	41
Összesen	78	119

4.2.) A népességszám alakulása (1990. KSH)

Korcsoport	Férfi	Nő	Összesen
0-4	19	22	41
5-9	22	13	35
10-14	19	24	43
15-19	19	4	23
20-24	10	14	24
25-29	12	19	31
30-34	24	16	40
35-39	14	15	29
40-44	15	10	25
45-49	7	10	17
50-54	5	13	18
55-59	14	14	28
60-64	14	22	36
65-69	8	16	24
70-74	8	10	18
75-79	9	6	15
80-84	1	5	6
85-	4	2	6
Összesen:	224	235	459

4.3.) Propagatív korú nő

Korcsoport	Férfi	Nő	Összesen
Propagatív korú nő		88	
0 – 14 eltartott	60	59	119
Munkaképes korú (14-60)	120	115	235
Nyugdíjas 60 év felett	44	75	119

4.4.) Az aktív keresők foglalkozási főcsoportok és beosztás szerint (1990. KSH)

Összes létszám	
Fizikai foglalkozású létszám	129
Ipari foglalkozású létszám	24
Építőipari foglalkozású létszám	15
Mezőgazdasági foglalkozású létszám	39
Közlekedési foglalkozású létszám	10
Kereskedelmi- és vendéglátóipari foglalkozású létszám	13
Vízgazdálkodási- és egészségügyi foglalkozású létszám	3
Anyagmozgató- gépkezelő, árukezelő foglalkozású létszám	2
Egyéb fizikai foglalkozású létszám	23
Egyéb	
Szellemi foglalkozású létszám	53
Műszaki foglalkozású létszám	9
Igazgatási, gazdasági foglalkozású létszám	13
Egészségügyi és kulturális foglalkozású létszám	23
Számviteli, ügyviteli foglalkozású létszám	8
Vezető, irányító foglalkozású létszám	23
Beosztott ügyintéző foglalkozású létszám	26
Beosztott ügyviteli dolgozó	4
Önálló foglalkozású, segítő családtag	-

4.5.) A 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség és nemek szerint (1990. KSH)

	Férfi	Nő	Összesen
Összes létszám	194	207	401
0. osztály	6	4	10
6. osztálynál kevesebb	33	32	65
6-7 osztály	54	80	134
8 osztály	41	51	92
Középfokú, szakmunkás	33	7	40
Középfokú végzettség	14	16	30
Felsőfokú végzettség	13	17	30

4.6.) Az aktív keresők iskolai végzettség szerinti megoszlása (1990. KSH)

	Férfi	Nő	Összesen
Összes létszám	104	78	182
6. osztálynál kevesebb	11	7	18
6-7 osztály	12	9	21
8 osztály	23	28	51
Középfokú, szakmunkás	33	7	40
Középfokú végzettség	13	12	25
Felsőfokú végzettség	12	15	27

4.7.) Fontosabb intézményekkel való ellátottság (1996. KSH)

Körjegyzőség	—
Vasútállomás	—
Távolsági autóbusz megálló	van
Postahivatal (fiókposta)	van
Közüzemi vízellátás	van
Csatornaellátás	—
Nappali ellátást nyújtó idősek klubja	van
Házi orvos székhely	van
Gyógyszertár	van
Óvoda	van
Felsőtagozattal is rendelkező ált. iskola	van
Mozi	—
Benzinkút	—
Iparcikkbolt	—
TÜZÉP	—
Piac	—
Ipartelep	—

4. 8.) A település adatai 4 év viszonylatában

Megnevezés	1996	1997	1998	1999	2000
Közigazgatási terület			11,44		
Lakónépesség	602	591	599	614	614
Születések száma	9	9	9	9	6
Halálozások száma	3	7	6	5	10
Természetes szaporodás illetve fogyás	6	2	3	4	-4
Vándorlási különbözet	-6	-13	5	11	-19

4.9.) A lakásállomány mutatói

	1996	1997	1998	1999	2000
Lakásállomány	193	194	194	205	205
Épített lakás	—	1	1	11	1
- ebből					
4 és több szobás	—	1	—	—	—
Közüemi vízvezetékkel ellátott	—	—	1	11	1
Házi vízvezetékkel ellátott	—	1	—	—	—
Közcsonornával ellátott	—	—	—	—	—
Házi csatornával ellátott	—	1	1	11	1
Villamosenergiát fogyasztó háztartások száma	199	200	201	209	204
Háztartások részére fogyasztott villamosenergia (MWh)	333	326	407	421	410
Vezetékes gázt fogyasztó háztartás	—	—	—	—	—
Háztartásoknak értékesített vezetékes gáz (1000 m ³)	—	—	—	—	—
Közüemi vízvezeték hálózat (km)	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Közüemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma	67	68	72	85	105
Közüületi kifolyó	24	24	24	24	4
Lakosságnak szolgáltatott víz (1000 m ³)	6	5	7	9	8
Közüemi szennyvízcsatorna hálózat	—	—	—	—	—
Közüemi szennyvízhálózatba bekapcsolt lakás	—	—	—	—	—

4.10.) Szociális ellátás

Megnevezés	1996	1997	1998	1999	2000
Idősek klubjában gondozottak	20	20	20	20	25
Munkanélküliek jövedelempótló támogatásában részesült	40	38	50	60	46
Területi ellátási kötelezettségű háziorvos és házi gyermekorvos	1	—	1	1	1

4.11.) Intézményi ellátás

Megnevezés	1996	1997	1998	1999	2000
Óvoda					
Férőhely	50	50	50	50	50
Óvodai pedagógus	3	3	3	3	3
Óvodás gyermek	65	61	61	46	56
Osztályterem	8	8	10	10	10
Pedagógus	16	17	18	18	18
Tanulók száma	131	131	128	141	141
Ebből	12	12	9	18	18
8. osztályos	127	129	124	136	136
napközi ellátásban részesülő					
Az önkormányzati könyvtárak könyvtári egységei	8	9	9	9	8
Kiskereskedelmi bolt	5	8	9	9	8
Ebből élelmiszerbolt	2	4	4	3	2
Vendéglátóhely	3	4	4	4	3
Személygépkocsi	59	56	55	57	64
Távbeszélő fővonal	79	88	106	134	127

4.12.) Gazdasági élet

Megnevezés	1996	1997	1998	1999	2000
Működő vállalkozás	9	11	12	12	15
Ebből					
2	2	2	3	2	3
Szövetkezet	2	2	2	2	2
Bt	2	2	2	2	1
Egyéni vállalkozás	3	5	6	6	9

4.13.) A regisztrált munkanélküliek száma a B.A.Z. megyei Munkaügyi Központ adatai alapján, az 1998.06.20-i állapot szerint.

Regisztrált munkanélküli összesen:	85 fő
180 napot meghaladó	77 fő
Járadékra jogosult	29 fő
Jövedelempótló támogatásban részesül	51 fő
Munkaképes korú népesség	287 fő
Területi mutató	29,62 %
Relatív mutató	4,57

5.) A közintézményellátás jelenlegi helyzete és a jelentősebb gazdálkodó egységek

Intézmények

Hrsz	Utca	
7	Petőfi u. 32.	Római katolikus templom
7	Petőfi u. 34.	Római katolikus Plébánia ház
8/1	Petőfi u. 36.	Szentimrey kastély épülete (nem intézmény)
14/1	Petőfi u.	Családvédelmi szolgálat
14/2	Petőfi u.	MAGSIMA 98. KFT
16	Petőfi u. 46.	Gyógyszertár
21	Petőfi u. 32.	Polgármesteri Hivatal
		Idősek Otthona (SCHOLC kúria)
31	Petőfi u.	Gáz cseretelep
		COOP bolt
		Kocsmá
		Játszótér
53	Kossuth-Arany J. u. sarok	Művelődési ház (kulturterem)
		Könyvtár
		Presszó
74/1	Petőfi u.	Takarékszövetkezet (Forró és Vidéke)
80	Kossuth u. 47. mögött	Sportpálya
81	Kossuth u. 47.	Gólvágó söröző
	Kossuth u. 47.-tel szemben	külterület Rendőrség
122	Petőfi u. 66.	SHEL-GAS
123	Béke u.	Körszeti Óvoda
		Orvosi rendelő
124	Béke u.	Református templom
129	Béke u.	Görögkatolikus imaház
130	Petőfi u.	Posta
188	Petőfi u.	Általános Iskola
308	Rákóczi u. 16. előtt	Kőkereszt
332	Rákóczi u. végén	Temető

5.1.) Igazgatási intézmények

a.) Községi önkormányzat

Krasznokvajda a körjegyzőség központja. Ide tartozik Keresztéte és Perecse, illetve 2002. január 2-től Büttös és Kány községek is.

A helyi önkormányzat 5 fős választott testülettel működik (+1 fő polgármester).

A hivatali teendőket 6 fő látja el, illetve 2002. januártól a kibővített körjegyzőség 8 fővel működik

A közszolgáltatások elvégzésére társulásokat hoztak létre.

A legfontosabb társulások a következők:

- Építéshatósági Társulás. Ennek központja Szikszón található.
Gyámügy központja szintén Szikszó
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat központja Krasznokvajda. Ide tartozó települések. (Krasznokvajda, Perecse, Keresztéte, Kány, Büttös, Szászfa, Pamlény)
- Kistérségi fejlesztési társulások
Abauji Település Szövetség (ATÖSZ)
Csereháti Település Szövetség

b.) Rendőrség

Az Encsi Rendőrkapitánysághoz tartozik, a rendőrőrs Krasznokvajdán a Kossuth utca jelenlegi külterületi szakaszán van. A közbiztonság jónak minősíthető.

c.) Posta

Petőfi út 65. sz.

Teljeskörű a szolgáltatás. Pénzfelvételi terminál banki kártya fogadása biztosított.

Az önkormányzat számlavezetője az OTP (encsi fiókja)

d.) Takarékszövetkezet

Petőfi u. 46. sz.

A Forró és Vidéke Takarékszövetkezethez tartozik. Hitel felvétel, betét állomány kezelése, biztosított.

Az intézménynek egy fő részfoglalkozású alkalmazottja van.

e.) Egyházi intézmények

.Petőfi u. 48. katolikus egyházi felekezet. A plébánián helyben lakó pap nincs. Heti 1-2 alkalommal jár át a felsővadászi tiszteletes

A református felekezet központja a Béke u. 14. szám alatt található. Helyben lakó pap nincs. Gagybátorból jár át.

A görög katolikus felekezet a Béke u. 1/a szám alatt van. Az imaházba Kány községből jár át a pap.

5.2.) Oktatási és művelődésügyi intézmények

a.) Általános iskola

Béke u. 12.

Az oktatási intézmény meglehetősen külponos helyen található. Korábban honvédségi épület volt.

Az intézmény 1998-ban Béres Ferenc nevét vette fel.

Speciális oktatás

- zene
- népi tánc
- felzárkóztató osztály működik

Legkiemelkedőbb eredményeket a népdal versenyben ért el az intézmény. A 2001-es évben országos 3-ik helyezést a krasznokvajdai iskola vitte el.

A gyermek létszám 140 fő.

Pedagógusok száma: 22 fő (18 fő + 3 fő óvónő + 1 fő napköziotthonos felügyelő)

Az oktatás 1 műszakos.

Napközi működik 4 csoportos foglalkozással. 125 fő veszi igénybe az ebédeltetéssel együtt.

A konyha 100 adagos.

Az iskolában angol nyelv oktatás folyik, számítógépes szakoktatás, Internet hozzáférés van.

A gyermekeknek csaknem 100 %-a tanul tovább.

Az osztályok általában 18 fősek.

A gyermeklétszám csaknem 40 %-a az etnikai kisebbséghez tartozik.

b.) Óvoda

A Béke u. 13. szám alatt, az iskola mellett működik.

Napközi otthonos óvodaként működik, 2 csoporttal. A gyermek létszám 54 fő.

Az óvoda pedagógiai teendőket 3 szakképzett óvónő látja el, munkájukat 3 dajka segíti. A gyermek létszám stagnál. Évente 9-10 gyermek születik, ezek 80 %-a etnikum

c.) Művelődési ház

Kossuth u. 13 u.

A művelődési ház 120 fő befogadására alkalmas. Az intézménynek nincs önálló státuszú vezetője. Rendezvényeket folyamatosan szerveznek.

A falunapok rendszeresen megrendezésre kerülnek.

A Hagyományőrző Néptánc Együttes, cigányzenekar, színjátszókör rendezvényei színesíti a helyi közösség és a falusi turizmus programjait. A falunapokat szeptember második vasárnapján tartják, a szüreti napokat és felvonulást októberben tartják. Ilyenkor Nyíregyházáról jön a népi tánccsoport. A művészeti iskola nyári tábora a településben működik. A korábbi hagyományokra építkezve állami gondozott gyermekek nyári táboroztatásával is foglalkoznak. Ehhez a község 30 fős turista szállását is igénybeveszik, mely 60 %-os kihasználtságú.

d.) Könyvtár

Kossuth u. 13. sz.

A könyvtár egész héten nyitva tart, főállású vezetője van. A könyvtári állomány 1500 db-os.

Teleház nincs, az ISDN vonal és 3 db számítógép a könyvtárban van elhelyezve.

e.) Múzeumok, tájházak

Az általános iskolában egy Béres Ferenc emlékszoba van berendezve

5.3.) Egészségügyi ellátás**a.) Körzeti orvosi rendelő**

Béke u. 13. sz.

Itt működik a hétvégi ügyeleti központ, melyhez 21 község tartozik. Az ügyelet ellátás egészen Detekig lenyúlik. 4 háziorvosi körzet tartozik ide.

Orvosi rendelés minden nap van. A környékről a betegeket a falugondnoki kocsi szállítja be.

b.) Gyógyszertár

Központja Petőfi u. 48. Magángyógyszertárként működik. Rakaca, Alsó és Felsőgagy fiókgyógyszertára is ide tartozik.

c.) Anya és csecsemőgondozó és védőnői szolgálat

Védőnői szolgálatot 1 fő szakképzett védőnő lát el. A rendelés együtt az orvosi rendelővel biztosított.

d.) Mentőszolgálat

Szikszón és Encsen található.

A szakorvosi ellátás központja Szikszón van. A kórházi ellátás központja Szikszó, illetve Miskolc.

e.) Idősek otthona

Petőfi u. 52.

20 fh-es. Nappali ellátás van.

f.) Falugondnokság

Mindhárom településben van falugondnokság, mely egy-egy kocsival segíti a lakossági ellátást. (gyógyszer beszerzés, bevásárlás, orvosi rendelőbe történő beszállítás)

5.4.) Kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás**Élelmiszer boltok:**

- COOP élelmiszer bolt Petőfi u. 70. (Itt található a gázcsere telep is)
- Vegyes bolt (magán kereskedelem) Arany János út 2.
- Kenyérgyár és üzlet – jelenleg üres, az encsi kenyérgyárból történik az ellátás.
- A községben mozgó jellegű bolti szolgálat is működik.

Nívósabb vendéglátó egységek:

- GÓLVÁGÓ söröző
- CSEREHÁT kocsmá
- Művelődésházi presszó

Jelentősebb idegenforgalmi szálláshelyek

A Petőfi u. 63. szám alatt található egy 30 fh-es turistaház, ahol egyénileg megoldható főzési lehetőség is van.

Egyéb szolgáltatás

Fodrászat a művelődési ház mellett található.

Legfontosabb munkahelyek

A községben a legfontosabb, foglalkoztatási egységnek a helyi önkormányzat tekinthető, mivel feladata a legtöbb közellátási intézmény működtetése. A legtöbben a MAGRIMA KFT-nél dolgozik.

A MAGRIMA 98 kft idény jelleggel 300-400 főt is tudna foglalkoztatni. A Békéscsabai Konzervgyár integrációjában jelentős gyümölcs telepítési akció zajlott le az elmúlt évtizedben. Az ültetvények 80 %-a alma, 10 %-a szilva, 10 %-a meggy. 2003-ig további 1200 ha gyümölcsös telepítése várható a kistérségben. Sajnos nagy gond a települések előregedő népessége. Ezen a gondon némileg enyhítene a közeli kishatár átkelő hely (Kány-Buzita) megnyitása, mivel a szlovák területekről lehetne gondoskodni a munkaerő pótlásáról.

Korábbi tervekben szerepelt hűtő tároló és léfeldolgozó üzem létesítése is, de ez megghiúsult, mindazon által e célkitűzés megvalósításáról nem szabad lemondani, hiszen a termék feldolgozottsági szint növelésével lehet az ágazat jövedelemtermelő képességét növelni.

6./ Térszerkezeti kapcsolatok, közlekedés

Térszerkezeti kapcsolat rendszerében jelenleg erősen érződik a határmentiség. A környező kis települések bekötő útjai a 2613-as számú Szalonna-Kázsmárk összekötő útra csatlakozik rá így a 26125 a 26126-os számú, illetve 26 129-es számú bekötő út, melyről Kány-Buzita községek felé is van lecsatlakozás.

A mikrotérség központja KRASZNOKVAJDA.

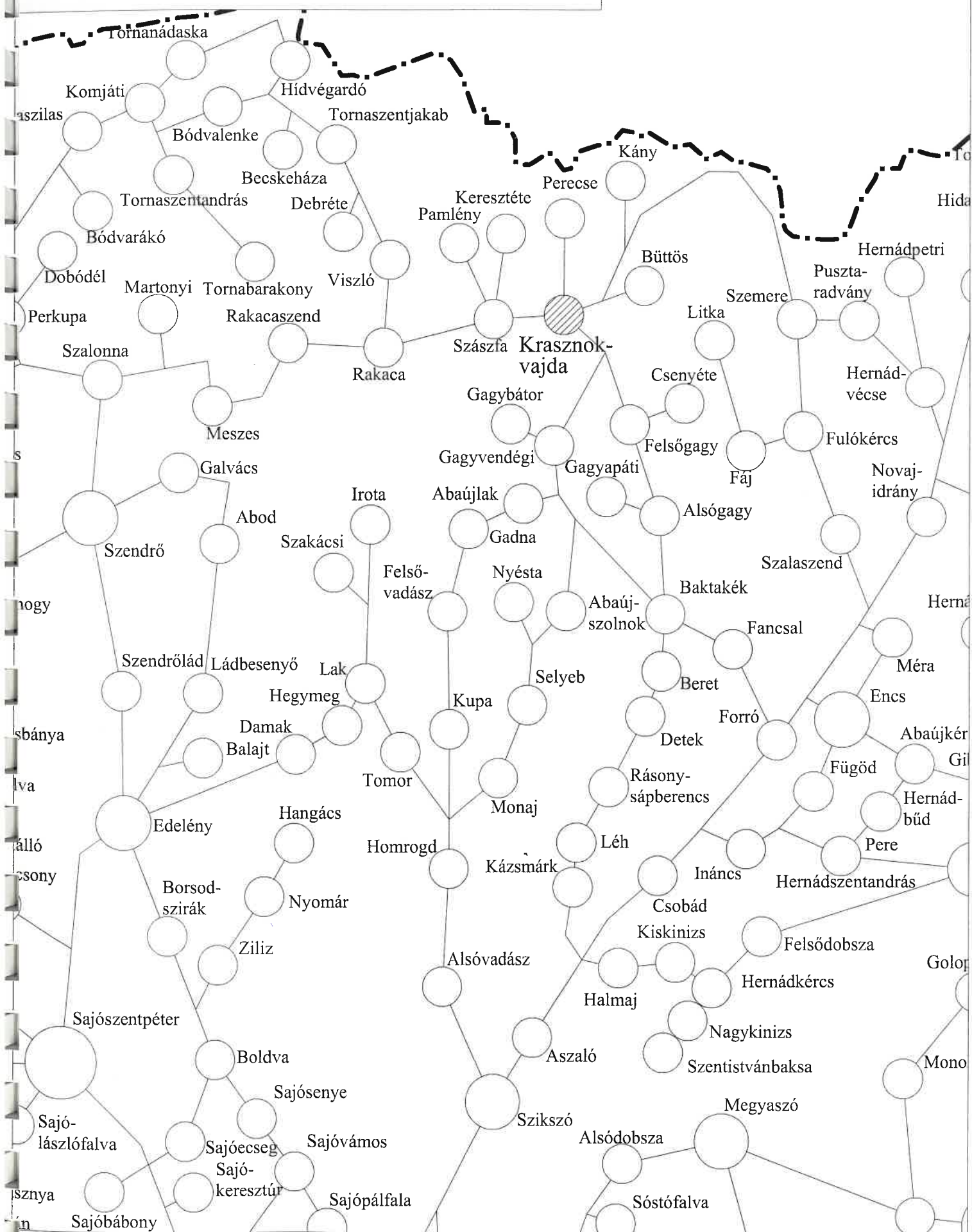
Középfokú ellátás vonatkozásában (egészségügyi szakorvosi ellátás) Encshez és Szikszóhoz egyaránt vonzódik. A felsőfokú ellátást Miskolc biztosítja.

A 2613-as számú úton a jelenlegi forgalom nem jelentős. Ezen változás az esetben várható, ha a térség, mint idegenforgalmi célpont iránt tovább nő a kereslet, illetve az EU csatlakozás függvényében a határok ellégiesednek. (Várhatóan Szlovákia is EU tagország lesz a jövőben, ezért csak belső határ zóna lesz a jelenlegi határmenti térség.)

Ez az útvonal a BAZ megyei közúthálózat fejlesztési tervben is szerepel, mint **kiemelt törzshálózati út** és, mint **regionális jelentőségű idegenforgalmi folyosó**.

KRASZNOKVAJDA

TÉRSZERKEZETI KAPCSOLATOK

Forgalmi adatok a 2613-as számú út mentén
(45-ös szelvény)

Össz.	Szgk	Motor	Busz	Tehergépkocsi			Kamion	Traktor	Kerék pár	Fogat
				Ktg	Ntg	pót				
1676	348	54	40	148	1189	45	79	12	188	4

Az útvonal lesz hivatott továbbá összekötni a tervezett M 30-as Hernád völgyi autópályát a 27-es úttal. Fontos regionális jelentőségű idegenforgalmi folyosó lesz , mely összeköti az Aggteleki és a Zempléni hegység üdülő övezetét, illetve a nemzeti parkot és tájvédelmi körzete(ket). Várhatóan a Csereháti Tájvédelmi Körzet is hamarosan kijelölésre kerül.

Az útvonal forgalma jelenleg nem jelentős, de amennyiben az autópálya program realizálódik (várhatóan 2005-ben megkezdik az építkezést), akkor e térség forgalma is megnövekszik. A 2613-as út jelenleg több helyen kanyargós és szűk keresztmetszetű, ezért az áteresztőképesség növelésére javasolunk több helyen kialakítani leálló sávokat. A Kány-Buzita közötti kishatár átkelő megnyitása is sokat segítené a kistérség nyitottabbá válásában, s mindez feltehetően KERESZTÉTE település látogatottságát is pozitívan erősítené.

VOLÁN autóbusz járatok

Krasznokvajdáról jelenleg naponta 2 autóbusz járat indul, egy Miskolcra, egy pedig Encs vasút állomásra. Az alkalmi céljáratokat a VOLÁN veszteséges járatait ellensúlyozva a falugondnoki kocsi pótolja.

Kistérségi összekötő utak

Az integrált faluközi utak fejlesztése során célszerű lenne Krasznokvajda és Keresztéte között kapcsolatot létesíteni. Hétvégén gyakoribb a buszjárat az iskolába és a kollégiumba járó fiatalok közlekedése miatt.

Kerékpár út

A falusi turizmus fejlesztése érdekében a kerékpárutak létesítése kívánatos lenne, Keresztéte, Büttös, Szászfa, illetve Kány-Buzita települések a határmenti turizmus, illetve az előzőek során is említett munkaerő problémák leküzdése miatt is szükséges. (A MAGRIMA kft jelenleg 50 km-es körzetből kénytelen összeszedni az alkalmi munkaerőt)

Túrista út

A településen halad keresztül a piros turista jelzés.

A gyalogos túrák egykor az egyházi zarándok utakból alakultak ki, s e vonatkozásban

7.) Közművek

Vízellátás

A község részére az ivóvizet a CSER KÖZMŰ RT. Encs szolgáltatja helyi ivóvízrendszeréről.

A rendszer a község két településrésze között 2 db fúrt kút vizét használja fel. A víznyomást a perecsei útelágazásnál lévő hidroglobus szintje szabályozza.

A vízfogyasztás adatai:

Jelenleg:

lakosság:	614 fő
fajlagos ivóvízfogyasztás:	46 l/fő/d
ellátott vállalkozások száma:	7
lakóingatlanok száma:	205
ellátott ingatlanok száma:	105
csatlakozási arány:	51,0 %
a vízvezetékrendszer kiépítettsége:	5,7 km
közkifolyók száma:	4

10 éves távlatban:

lakosság:	660 fő
fajlagos ivóvízfogyasztás:	80 l/fő/d
átlagos napi vízfogyasztás:	52,8 m ³ /d
lakások száma:	210
ellátott lakások száma:	160
Csatlakozási arány:	76 %

Távlatban a vízhálózatra kapcsolt lakások számának az egy főre eső fogyasztás mérsékelt növekedésével, az ingatlanok egyre jelentősebb részének üdülési és turisztikai célú hasznosításával a fogyasztás kismértékben emelkedik.

A település távlati tervében kijelölt fejlesztési területek ellátása, a számított fogyasztásnövekedés a meglévő hálózattal jó színvonalon kielégíthető.

A községben a csatlakozás nélküli ingatlanok ivóvízellátása a telepített és üzemelő 4 db közkifolyóval megoldott.

Tűzivíz ellátás

A község ivóvízhálózatának kiépítésével egyidőben a tűzcsaphálózat is kiépült. A hálózat a tűzivízigények kielégítésére alkalmas. A telepített tűzcsapok a korábban érvényes hazai szabványnak megfelelő altalaj tűzcsapok, a vízhálózat kezelője a felújítások során a tűzcsapokat EU norma szerinti feltalaj tűzcsapokra kell cserélje.

Egyéb vízfogyasztás

Jelenleg egyéb vízfogyasztás a közüzemi hálózatot nem terheli.

Vízvezeték hálózat

A kiépített hálózat anyaga döntően KM PVC cső, gumiékszárású szerelvényekkel.
A település ivóvízhálózata a mellékelt belterületi helyszínrajzon látható.

Szabályozási előírások:

Az ivóvízellátást szolgáló létesítmények védelméről szóló 23/1997. (VII.18.) sz. Kormányrendelet szerint a földbefektetett vízvezeték védősáv határa a vezeték felett a föld felszínéig, alatta 1,0 m-ig, két oldalt 2-2 m távolságig terjed.

Az egyéb közművek és a vízvezeték közötti távolság, a keresztezések műszaki előírásai, az érvényes szabványok, az egészségügyi előírások a kiviteli tervekben kötelezően alkalmazandók.

A kutak körzetében és az ivóvíztároló körzetében az előírt 50 m-es közegészségügyi védőtávolság betartandó.

Szennyvízelhelyezés

A településen jelenleg szennyvízcsatorna-hálózat nem üzemel, az ivóvízzel ellátott épületek szennyvizeinek elszállítása esetleges, ellenőrizetlen, a talajvízkészlet elszennyeződéstől való megóvása nincs biztosítva.

A községben szennyezett talajvizek a Rakaca patak vizét szennyezik, közvetve ivóvízbázisok elszennyeződését okozzák, a patak menti, természetvédelmi értéket képviselő növényzet, állatvilág pusztulását okozhatják.

A község a zártrendszerű szennyvízelvezetés megoldására saját erőből képtelen. A község önkormányzata eddig többféle pályázaton, több szomszédos községgel összefogva igyekezett a leírt közcél (a talajvíz szennyezés megszüntetése) érdekében állami pénzeszközök elnyerésére, eddig eredménytelenül.

A településen hosszútávú (10 éves távlatban) 41,2 m³/d kommunális szennyvíz összegyűjtésével, elvezetésével ártalmatlanításával kell számolni.

Távlatban a szennyvíz-hálózat építését a B.A.Z. megyei Szennyvízcsatornázási Keretterv is előírja.

Átmeneti intézkedések: az épülő új ingatlanok építésénél, meglévők felújításánál, ivóvízcsatlakozók építése esetén ingatlanonként zárt szennyvíztárolók elhelyezését kell megkövetelni. Csak jó minőségű zárt szennyvíztárolóval ellátott építményekre szabad használatbavételi engedélyt kiadni.

Az önkormányzatnak a szennyvízelhelyezés ellenőrzését meg kell szervezni. A szennyvíz szállítására erre alkalmas, megbízható vállalkozót ki kell jelölni, akinek az elszállított szennyvízmennyiségét az ingatlantulajdonos felé a szállítás alkalmával bizonylatolni kell.

Az önkormányzatnak az ingatlantulajdonost el kell számoltatni az elfogyasztott ivóvíz min. 75 %-ának megfelelő szennyvízmennyiség elszállíttatásával. A bizonylatolásnál a hiányzó szennyvízmennyiség után az elszállítási díjnál nagyobb bírságot (ösztönző bírságot) kell megállapítani.

A községben a Rakaca patak községtől NY-ra eső medrétől min. 100 m távolságban ürítőhelyet kell kijelölni. A kiöntött szennyvíz kirohasztására alkalmas szivárgásmentes medencét, a tisztított szennyvíz gyökérszívó szikkasztására alkalmas telepet kell létesíteni.

A szükséges berendezés létesítéséhez, a szennyvíz szállításához szükséges tartálykocsi beszerzéséhez állami, pályázati pénzeszközök biztosítása, mint minimális ráfordítás az állam részéről alaposan indokolt. A szükséges berendezések engedélyezett kiviteli tervek alapján építhetők.

Szabályozási előírás

A helyi szennyvíztároló-medencék, a gyökérszívó rohasztás telepe részére telek kialakítása szükséges, a szükséges védőtávolságot biztosító helyen.

Csapadékvíz elhelyezés, belvíz és árvízvédelem:

A község belterületére hullott csapadékvizeket a községet érintő négy patak vezeti el. A burkolt utaknál a csapadékot a burkolathoz kapcsolódó folyókák, vagy nyílt árkok vezetik el. Ezek tisztítása, rendbetétele szükséges.

Az árkok, folyókák rendszeres tisztítása is szükséges.

A település ék oldalán a névtelen, 200 m magas hegy irányából, a külterületről beömlő csapadékvizekkel terhelt.

A domboldalak eredeti erdőtakarója hiányzik, a terület változóan művelt, korábban nagyüzemi művelés, évi őszi mélyszántás során művelt. A művelt felszínről a csapadék talajlemosódással terhelt kerül a belterületre.

Ezért a jelölt hordalékfogó övárkok, hordalékgyűjtő medencék kialakítása indokolt.

A belterületről délre a négy patak összefolyásának körzetében hordalékfogó növényzet telepítése szükséges.

A belterület É és D részén a névtelen (Vajda és Krasznok) patak medre mentén a patakot kísérő nedves rétek régi patakhhoz csatlakozó vízelvezető árkait tisztítani, felújítani szükséges.

Az ár- és belvív védelem biztonsága megköveteli, hogy a község külterületén mindhárom patak medre mielőbb iszapátalanításra, kitisztításra kerüljön, különös figyelemmel a Rakaca patakra.

Szabályozási előírások

A patakok, vízfolyások, árkok partjain a partéltól számított 2,0-2,0 m széles fenntartási sávot szabadon kell hagyni a fenntartási munkák számára. Ezen belül építmény, kerítésvonal nem kerülhet.

Egyéb

A község területén a községet kiszolgáló kúton kívül vízkészlet felhasználást nem tartanak nyilván.

A településen a felszín alatti és felszíni vizek minőségét a lakosság hulladékelhelyezési tevékenysége rontja. Negatív tényező a vizek medrének, környezetének rossz állapota, karbantartottság, felügyelet hiánya. (a területen lévő négy patak kezelője Krasznokvajda önkormányzata)

A tervezett intézkedések a helyzet javítását célozzák.

Gázellátás

A községben nincs vezetékes gázellátás. A vezetékes gázellátás műszaki lehetősége a MOL-GÁZ RT (Szerencs) kezelésében álló hálózathoz biztosított. A gázellátásra több községgel közösen készített regionális gázellátási terv, több pályázat készült. A létesítést azonban nem támogatták.

Megállapítható, hogy a község és a körzet gázellátása távvezetési rendszerről belátható ideig nem gazdaságos, a fogyasztott gázmennyiség árreése a körzeti berendezések üzemének fenntartását nem fedezné.

A településen PB ellátásra alapozott ún. falugáz rendszerrel való gázellátásnak van realitása. (belterületen belül gázhálózat, községi PB tartálytelep).

Jelenleg a településrendezési terv készítése idején a megvalósítást az állami gázárszabályozás intézkedései nem teszik lehetővé. (a PB-nek világpiaci ára van, a földgázár jelentősen támogatott.) Az állami gázárszabályozást a PB gépkocsi-üzemanyagként való felhasználásának lehetősége indokolja.

Az áranomáliák megoldása után a gázellátás megvalósítható.

Megállapítható, hogy a szervezett, időjárás független biztonságos gázellátás megoldása a község jövője szempontjából alapvető fontosságú. A gázellátás hiánya olyan mértékben elriasztó, hogy az egyetlen okként is megakadályozza település fejlődését.

Villamosenergia ellátás

A községben 3 db 20/0,4 kV-os transzformátor található, melyek kiterheltsége kb. 70 %-os. A közvilágítás korszerűsítése időszerű.

A település közvilágítási helyzete változó. A vezérlés alkonykapcsolással történik, kapaszkodó rendszerben. A fejlesztés során törekedni kell a lámpatestek egységesítésére, korszerűsítésére és az energiatakarékos izzók felszerelésére, az útkategóriának megfelelő szabványban előírt megvilágítási értékek kielégítésére. Ezen munkálatokhoz megfelelő tanulmánytervek birtokában pályázati pénzek is igénybe vehetők. Az utak korszerűsítésénél az energiatakarékos lámpatesteket kell alkalmazni és a leszerelt lámpákkal ideiglenesen az elhanyagolt és nem megfelelő utcák világítása lámpa sűrítéssel javítható

Az ÉMÁSZ Rt-nél néhány éve bevezetett hangfrekvenciás körvezérléssel sikerült a napi csúcsidőszak fogyasztását kiegyenlíteni.

Hosszú távon fel kell készülni az alternatív energia használatára is. A napenergia, a hőszivattyú alkalmazásának hiánya, hogy nálunk még nem kap elegendő támogatást az alternatív energia használat.

Távközlés

Krasznokvajda község az országos távbeszélő hálózati struktúrában a miskolci primer körzetbe tartozik.

A településen egy digitális távbeszélő központ üzemel, mely egyúttal a környezetében lévő kisebb települések távbeszélő ellátását is szolgálja.

Krasznokvajda községben jelenleg 107 főállomás üzemel, ebből 26 üzleti, 4 nyilvános és 77 lakásállomás.

A község főállomás sűrűsége, vagy a 100 lakosra jutó főállomások száma 17, lakásállomás sűrűsége, azaz a 100 lakásra vetített lakásállomások száma 37.

A távbeszélő központ fényvezető kábellel csatlakozik a magasabbrendű anyaközpontjához és rendelkezik ISDN kapacitással is.

Az ISDN alap csatlakozás lehetőséget ad jó minőségű telefonbeszélgetésre és ezzel egyidőben a hagyományos faxoláshoz képest 5-6-szoros sebességű kiváló minőségű dokumentum továbbítására, vagy 64-128 kbit/sec sebességgel számítógépes adatállományok továbbítására. Lehetőséget nyújt továbbá képtelefonálásra, és megszervezhető a segítségével egy videokonferencia is.

A távbeszélő ellátás fejlesztése

A községben a helyi hálózat a távbeszélő ISDN és bérelt vonali igények kielégítésére egyaránt alkalmas.

A MATÁV rendszeresen vizsgálja a központ-, a hálózat telítettségét, valamint a térségben várható újabb igényeket és ennek megfelelően bővíti a központ kapacitását és fejleszti a távbeszélő hálózatot is.

Kábeltévé

A községben kábel tv szolgáltatás nincs

8.) Környezetvédelem

KRASZNOKVAJDA környezetvédelmi helyzete túlnő a helyi önkormányzat hatáskörén.

A levegőtisztaságvédelem és a vízgazdálkodás helyi önkormányzati együttműködést igényel az egész Rakaca patak vízgyűjtő területre kiterjedően, mivel még ez a térség is a Rakacai-tó hatásterülete. További együttműködés szükséges a határmenti területeken.

a.) Levegőtisztaságvédelmi szempontból a település a VÉDETT I. levegőminőségi besorolásba tartozik. A helyi szennyezőforrások nem számottevőek.

A tervezett Csereháti Tájvédelmi Körzet területe KIEMELTEN VÉDETT levegőminőségi kategóriába tartozik.

Kisebb helyi szennyező források a MAGRIMA Kft telephelye, illetve a fafeldolgozó üzem, ezek azonban a lakott területet közvetlenül nem veszélyeztetik.

b.) Vízvédelem

Felszíni vizek

A Rakacai-tó vízminőségi és vízgazdálkodási problémái szorosan összefüggenek a Rakaca-patak vízgyűjtő területének környezetvédelmi problémáival. Krasznokvajda térségében jelentős kiterjedésű gyümölcsstelepítések zajlottak az elmúlt évtizedekben. Az intenzív gazdálkodás jelentős vegyszer használattal jár, mely vízminőségi problémákhoz is vezet. Hosszú távú megoldás lehet az ún. integrált gazdálkodás bevezetése, mely sajátos átmeneti forma a hagyományos és a bio gazdálkodás között.

Felszín alatti vizek

A vízellátás helyi fúrt kútról történik, melyeknek talpmélysége nem olyan mély, hogy a felszíni szennyeződésekkel szemben kellően védett lenne.

c.) Termőföld és ásványvagyon védelem

A községek közigazgatási területének jelentős része intenzív gyümölcsösökkel betelepített terület, illetve részben erdőborította, részben mezőgazdasági művelés alatt álló illetve karsztos-kopár terület is előfordulnak, mivel a Rakaca – pataktól É-ra érzékenyebb fedett karszt, attól délre kevésbé érzékeny területek találhatók.

A köpeny csuszamlás veszélye elsősorban külterületen áll fenn. A belterületen csúszásra hajlamos területek előfordulása ritkább.

A területet az országos és a SAPARD programok alapján érintik az agrárkörnyezeti programok. Az erdősítésnek, illetve a szántó-gyep konverzióknak, a legeltetési állattartásnak, illetve a biogazdálkodásnak, valamint a gyógynövény programoknak van prioritása.

d.) Települési környezetvédelem **Zajvédelem**

Zajvédelmi szempontból az egész mikro régió helyzete elfogadható, mivel a közlekedésből származó zaj emisszió a viszonylag csekély forgalom miatt nem számottevő. Kiseb zajforrások a trafók, illetve a ventilátorok.

Vonalas jellegű zajforrások között megemlítendő a 2613-es számú törzshálózati útvonal

Hulladék ártalmatlanítás

A települése be van kapcsolva a szervezett hulladékgyűjtő rendszerbe. Krasznokvajdán található engedélyezett hulladéklerakó, ide 8 település háztartási hulladékait rakják le. (Krasznokvajda, Kány, Percse, Büttös, Pamlény, Szászfá, Keresztéte, Gagyvendégi.)

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. LXIII. tv. alapján gondoskodni kell a szelektív gyűjtés bevezetéséről. Az EU csatlakozás során várhatóan országos szinten derogációt kell kérni, mivel a hulladékgazdálkodással kapcsolatos előírások nem teljesíthetők. Fel kell készülni arra is, hogy a keletkezett hulladék 50 %-át újrahasznosítani szükséges, ezért községi komposztáló telepeket kell létesíteni.

9.) Táj- és természetvédelem

Krasznokvajda közigazgatási területén belül az alábbi védett és védelemre érdemes területek találhatók

- 1.) Országos védelem alatt álló terület:
 - a.) **Országos védelemre tervezett** terület a leendő tájvédelmi körzet része – a védetté nyilvánítás folyamatban van, mint arról korábban tájékoztattuk az érintetteket – Krasznokvajda teljes külterület és zártkert.
 - b.) Az 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi **forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár.**
- 2.) **SPA** (Madárvédelmi) területek a térképen vonallal jelölve láthatók. Az SPA területek nemzetközi jogszabályi kötelezettségek alapján előzetesen kijelölt madárvédelmi területek, védett madarak költő-, pihenő-, táplálkozóhelyei.
- 3.) **ESA** (Természetileg Érzékeny) Terület: Krasznokvajda teljes községhatár. Kiemelt támogatási rendszert dolgoztak ki fenntartásukra, melyek a közeljövőben válnak elérhetővé.

4.) Természetszerű élőhelyek, természetvédelmi szempontból jelentős területek, ún. **természeti területek** a mellékelt térképen vonallal jelölve láthatók.

A természet védelméről szóló törvény természeti területekre vonatkozó rendelkezései a következők.

Természeti területen az igazgatóság engedélye szükséges:

- a.) a gyepek és nádas művelési ág megváltoztatásához;
- b.) a gyepek, valamint a nád és más vízinövényzet égetéséhez.

Természeti területen az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges:

- a.) a termőföld más célú hasznosításához, művelés alól kivett terület újrahasznosításához
- b.) a földtani és ásványi nyersanyagkutatáshoz

Természeti területen – a jogszerűen beépített területek kivételével – tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése. A vízi létesítmények, a hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, az igazgatóság hozzájárulásával kerülhet sor.

5.) **Ökológiai hálózatba** tartozó területek a mellékelt térképen fekete vonallal jelölve láthatók.

Ezek a területek védett fajok élőhelyei, ökológiai funkcióval rendelkeznek. A területek védelmére vonatkozó törvényi szabályozás még nincs kidolgozva, de feltétlen védelmet érdemelnek. Fenntartásukra pályázati támogatások igényelhetők a jövőben.

6.) Egyedi tájérték

A nyilvántartás még nem készült el,

1. számú melléklet

A tervezett Csereháti Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelésének koncepciója

A terület természeti állapotának rövid ismertetése

A terület az alábbi öt kistájat, illetve azok részeit érinti:

- Bódva-völgy
- Tornai-dombság
- Szendrői-rögvidék
- Rakacai-völgymedence
- Keleti-Cserehát

Domborzati adottságok:

A dombság tengerszint feletti magasság: 150-340 méter, melyet a Rakaca-patak medencéje tagol. A térség nyugati felét a Rakaca-patak és a Sas-patak mészkőszurdok teszi változatossá.

Földtani adottságok:

A térség nyugati részén a kőzettani alapot triász kori karbonátos üledék alkotja. A felette elhelyezkedő pleisztocén üledék a vízfolyások hatására dombsági arculat vett fel.

A keleti rész a pleisztocént megelőző korokban medence helyzetű volt, melyen a pliocén tengeri-tavi üledékképződés megszűnésével jelentős hordalékkúp épült, majd a pleisztocén megemelkedés után dombsági arculatúvá vált, s jelenleg felszínét nagyrészt agyag borítja.

A térség nyugati részén a korábbi intenzív deráziós (lepusztulásos) folyamatok következtében a földtani alapkőzet több helyen kipreparálódott (Rakaca- és Sas-patak alsó folyása).

Talaj:

A terület legjelentősebb talajtípusa az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Előfordulnak még a rendzinák, valamint a völgytalpakon az öntés talajok. Az agyagbemosódásos barna erdőtalajok általában savanyú kémhatásúak, a korábbi kíméletlen terület használat következtében lepusztult erodálódott foltjaikkal is gyakran találkozhatunk.

Éghajlat

Nyugatról keletre a mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves klímából a mérsékelt hűvös-mérsékelt szárazba hajlik. Az évi átlagos napfénytartam 1800-1850 óra, melyből nyáron 700 óra körül süt a nap. A hőmérséklet évi középhőmérséklete 8,5-9 °C. A fagymentes napok száma 160 körüli. Az évi átlagos csapadék mennyiség 600-650 mm keletről nyugatra növekszik, s ebből 400 mm körül esik a tenyészidőszakban. Az uralkodó szélirányok: É, É-NY.

Vízrajz:

Nagyrészt a Bódva folyóba torkolló Rakaca- és Sas-patak vízgyűjtőjét foglalja magába a terület. Hóolvadáskor és a kora nyári esőzések idején a völgytalpakon jelentős az árvízveszély. Összefüggő talajvízszint csak a völgyekben van 2-3 m mélységben. A talajvíz általában nitrátos.

Növényzet:

A terület növényföldrajzilag a Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Északi-középhegységi flóraidékének (Matricum) Tornaense flórajárásába tartozik.

A térség legjelentősebb fászszerű potenciális növénytársulásai – területi arányukat is figyelembe véve – a cseres tölgyesek (*Quercetum petraeae-cerris*), a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (*Querco petraeae-Carpinetum*), valamint említést érdemelnek még a másodlagosan kialakult, mészkerülő tölgyes-jellegű (*Luzulo-Quercetum*) állományok. Ahol a pleisztocén üledék lekopott és az alapkőzet előbukkan, sziklás déli kitettséggű részeken molyhos tölgyesek (*Corno-Quercetum pubescenti-petraeae*), foltszerűen karsztbokorerdők (*Ceraso-Quercetum pubescentis*) és igen kis kiterjedésben sziklai cserjések (*Waldsteinio-Spiraeetum media*) jelennek meg. E mészkő-kibukkanásos részek fátlan növénytársulásai a sziklagyepek (*Asplenio ruta-murariae-Melicetum ciliatae*, *Campanulo-Festucetum*) és lejtőssztyepprétek (*Pulsatillo-Festucetum*, *Cleistogeno-Festucetum*).

A vízfolyások mentén égerligetek (*Aegopodio-Alnetum*) és fűzligetek (*Salicetum albae-fragilis*) találhatóak, valamint fragmentálisan a keményfás ligeterdők (*Quercus-Ulmetum*) maradványai. Az év jelentős részében vagy folyamatosan vízborította területeken megjelenő fűzlápok, bokorfüzesek (*Calamagrostio-Salicetum cinerea*) és velük mozaikszerűen megjelenő fátlan társulások jelentős természeti értéket képviselnek. Kiemelt védelmet érdemelnek a láprétek, magassásosok, magaskórósok és mocsárrétek (*Molinietum coeruleae*, *Deschampsietum caespitosae*, *Filipendulo-Geranium*, *Cirsio cani-Festucetum pratensis*, *Caricetum elatae*, *Caricetum caespitosae*, stb.)

Az erdőterületek nagy része jelenleg erdőgazdálkodás alá vont cseres-tölgyes és gyertyános-tölgyes, valamint erdei fenyves és ritkábban lucfenyves és akácos. Jelentős természeti és tájképi értékkel rendelkeznek a tervezett tájvédelmi körzet nagy részét képező átalakított, másodlagos élőhelyek. Fontosabbak a fás legelők, legelők és kaszálók, melyek közül a hagyományos gazdálkodás e térségben is tapasztalható hanyatlás beerdősülés különböző szukcessziós stádiumai figyelhetők meg. Sajnos a területen több helyen (helytelen használat vagy valamilyen szennyezés eredményeképpen) a növényzet degradációja is tapasztalható.

Néhány értékes, ritka növényfaj a területről:

Nedves területek:

bunkós sás (*Carex buxbaumii*), északi sás (*Carex hartmanii*), fekete sás (*Carex nigra*), gyapjúsás fajok (*Eriophorum latifolium*, *E. angustifolium*), gyepes sás (*Carex caespitosa*), kígyógyökerű keserűfű (*Polygonum bistorta*), kockásliliom (*Fritillaria meleagris*), kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*), mocsári kosbor (*Orchis laxiflora*), széleslevelű ujjaskosbor (*Dactylorhiza majalis*), szibériai nőzirom (*Iris sibirica*), zergeboglár (*Trollius europaeus* subsp. *tatraea*), zsombéksás (*Carex elata*), stb.

Szárazgyepek

csinos árvalányhaj (*Stippa pulcherrima*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), magyar nőzirom (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*), stb.

Savanyú talajú erdők:

kapcsos korpafű (*Lycopodium clavatum*), csarab (*Calluna vulgaris*), fekete áfonya (*Vaccinium myrtillus*), császárgalóca (*Amanita caesarea*).

Állatvilág

A területen még fellelhető rövidfüvű legelőkön megtalálhatjuk az ürgét (*Citellus citellus*). Az ürgeállományhoz és az egyéb kisebb testű, mezőgazdasági területen élő rágcsálókhoz kapcsolódva meg kell említeni a térség erős ragadozó madár állományát kiemelve a parlagi sast (*Aquila heliaca*), illetve más vonatkozásban a békászó sast (*Aquila pomarina*). A völgyek tavaszi vízhatás alatt álló részén, illetve a kötött talajon kialakult gödrökben és lefolyástalan részeken gazdag kételtűállomány alakult ki. A kételtűekhez kapcsolódva említést érdemel a fehér gólya (*Ciconia ciconia*), de a fekete gólya (*Ciconia nigra*) is fészkel, illetve jelen van a térségben. A művelt rétek, illetve még be nem erdősült magassásosok ritka költő madara a haris (*Crex crex*). A hagyományos kisparcellás mezőgazdasági területek ritkuló madara a fogoly (*Perdix perdix*) és a fűj (*Coturnix coturnix*).

A beerdősülés különböző fázisaiban lévő egykori legelők ritkuló madara a búbos banka (*Upupa epops*). Ez az élőhely nagyon kedvező a gébicsféléknek (*Lanius* spp.) is. A zárt erdőkben erős állománya van a vadmacskának (*Felis sylvestris*) illetve a borznak (*Meles meles*).

Természetvédelmi szempontból legfontosabb élőhelyek és értékek összefoglalása

A tervezett tájvédelmi körzet legjelentősebb természeti és tájképi értéket képviselő élőhelyei:

- az év nagyrészen vagy folyamatosan vízzel borított élőhelyek lápi növénytársulásai és a hozzájuk kötődő állatközösségek.
- az emberi kezelés hatására kialakult dombvidéki mocsárrétek. (Kialakulásukat és fennmaradásukat évszázadokon keresztül történő kaszálás tette lehetővé.)
- egyedi tájképi értéket és különleges élőhelyet biztosító fáslegelők (cser, kocsányos- és kocsánytalan tölgy, vadvadkörte és nyír alkotják.)
(A legeltetési állattartás motiválta létrejöttüket; eredetük többféle lehet. Nagyrészt az erdők folyamatos ritkításával és legeltetésével létrejött élőhelyek, helyenként több mint kétszáz éves faegyedekkel.)
- a legeltetés és kaszálás hatására kialakult sovány gyepek.
(A legeltetési háztáji állattartás által kialakított gyepek, valamikori erdők helyén.)
- a legeltetés felhagyásával, illetve a szántóföldek művelésének felhagyásával kialakult beerdősülő területek.
(Kiváló mintaterületei a természetes szukcessziós folyamatoknak. Már tíz-húsz évvel a használat abbahagyása után is kitűnően tanulmányozhatók a szukcessziós lépcsőfokok.)
- sziklagyepek, illetve karsztbokorerdők a Rakaca- és Sas-patak folyásának alsó része mentén

A védetté nyilvánítást követő gyakorlati célkitűzések, stratégiák

A védetté nyilvánítás után a területre, mint védett természeti területre a természetvédelmi jogszabályok vonatkoznak. A jogszabályokban foglalt korlátozások és tilalmak alóli felmentések a következők:

- Szántóterületeken nem kell igazgatóságunk engedélyét beszerezni növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek valamint a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásához. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) g.)]
- Nem kell az igazgatóság engedélye horgászathoz, közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) h.), i.)]

A védetté nyilvánítás után az igazgatóság egy tájvédelmi körzet iroda létrehozását tervezi legalább három fő részvételével (1 fő TK vezető, 2 fő természetvédelmi őr). Az iroda részben önálló területi egységként üzemel.

Az igazgatóság kiemelt feladatnak tartja a terület természeti és tájképi értékeinek megismertetését és az országos szintű elismerés megszerzését, ezzel párhuzamosan a területen különösen fontosnak tartja a turizmus fejlesztését is.

A területen általában az extenzív, természetkímélő gazdálkodási, területkezelési módok megőrzéséhez elvi támogatást nyújtunk, illetve lehetőségeinkhez mérten anyagilag is támogatni tudjuk azokat.

Működő kapcsolatokat szeretnénk kialakítani a helyi lakossággal, az önkormányzatokkal, valamint egyéb helyi szervezetekkel, hogy infrastruktúránkkal és ismereteinkkel lehetőséget biztosítsunk szakterületünk vonatkozásában a helyi fejlesztésekhez.

Cél a területen kialakult még művelés alatt álló kaszálók, legelők fenntartása, s ehhez lehetőségünkhöz mérten anyagi támogatást is kívánunk adni.

Azokon a területeken, amelyek magántulajdonban vannak és olyan természetvédelmi szempontú korlátozással kell élnünk, mely számszerűsíthető veszteséggel jár, vállaljuk a jogszabályi kereteken belül a korlátozásból fakadó veszteség kifizetését, illetve törekszünk a területek tulajdonjogának vásárlás útján történő megszerzésére.

A terület népi kultúrájának és építészetének megőrzése ugyancsak fontos feladat számunkra.

A természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú területeket, melyekre a következő irányelvek vonatkoznak:

-
- megőrzésük érdekében különösen fontosak a megelőzőleg folytatott kezelések, terület használati módok fenntartására (az érintetlenséget igénylő területek későbbiekben említjük),
- csak a természet- és tájvédelem érdekeit nem sértő létesítmények helyezhetők el rajtuk,
- csak a természetvédelem érdekeit nem sértő vadgazdálkodás végezhető rajtuk,
- a tájidegen növények fokozatos eltávolítása szükséges,
- a természetvédelmi értékek veszélyeztetése nélkül szabadon látogathatók.

A következő területeken semmilyen beavatkozást nem támogatunk:

- Sziklagyepek, lejtősztyepprétek
- Sajmeggy-molyhostölgy bokorerdő, sziklai cserjés,
- Bokorfüzesek, forráslápok,
- Egyes az alábbiakban részletezett beerdősülő savanyú talajú területek.

A mellékletekben elkülönített területek közül az alábbiak különös tekintettel:

-
- Sas-patak és Rakaca alsó folyásának szurdoka,
- Sas-patak felső folyása,
- Nagy völgy,
- Rakaca felső folyása,
- Megyespusztai legelőerdő egyes részei
- Csonkás tető beerdősülő gyepterületei.

Kismértékű beavatkozást igénylő területek:

Gyapjúsásos láprétek (évente, kétevente késő nyári tisztító kaszálás)

Aktív kezelést igénylő területek:

Rétek esetében: A vízhatástól függően évi egyszeri vagy kétszeri kaszálás, a nedves területeken csak kézi kaszálás javasolt. A lekaszált széna elszállítása minden esetben elengedhetetlen. A kaszálás időpontját az adott területen előforduló ritka vagy védett növény és állatfajok életciklusának megfelelően kell megállapítani.

Legelők esetében: a természetes vízfolyások mentén kerülni kell:

- az itatást,
- a természetvédelmi szempontból fontos területeken a túllegeltetést.

A legelő területek megőrzése szempontjából fontos a használat során az időnkénti cserjeirtás illetve tisztító kaszálás. Az itatókat, pihenőhelyeket a kevésbé értékes helyeken kell kialakítani. A felhagyott legelők, illetve szántók erdősítése esetén kerülni kell a tájidegen fafajok (akác, fenyőfélék) alkalmazását.

Legelőerdők esetében: nagyon fontos a még be nem erdősült területek megőrzése, állapotának fenntartása. A beerdősülteken általában az erdőgazdálkodás szabályai az irányadók, de mindenütt elsődleges az egyedi értéket képviselő öreg fák kímélete.

Szántók esetében: támogatjuk a hagyományos kisparcellás, extenzív szántóföldi művelést. A nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés esetén támogatjuk a nagy parcellák megosztását és parcellák határai mentén mezsgyék, bokorsorok kialakítását, valamint a kevésbé vegyszer és műtrágya-igényes növénykultúrák termesztését (pillangósok, gabonafélék a kukorica kivételével). Szükséges azoknak a parlag területeknek a magára hagyása, melyeken a természetes szukcesszió eredményeként a cserjésedés, beerdősülés erőteljesen megindult. Véleményünk szerint a szántóterületek arányának csökkentése, az őshonos, termőhelynek megfelelő fafajokkal történő erdőtelepítések végrehajtása jó út a racionálisabb földhasznosítás felé.

Gyümölcsösök esetében: a hagyományos tájfajták termesztésén alapuló extenzív termesztést támogatjuk.

Erdőgazdálkodás területén: a fakitermelések tekintetében időbeli korlátozást kívánunk alkalmazni, mely általánosságban a törzskiválasztó gyérítési korú és attól idősebb állományok esetében a vegetációs időszak legaktívabb szakaszában, április 1-től július 31-ig a fakitermelések teljes tilalmát jelenti. Fenyő állományoknál és akácosoknál eseti engedélyezéssel van lehetőség eltérni az időbeli korlátozásoktól. Az őshonos fafajú erdők esetében szükségesnek tartjuk a természetes felújítások arányának növelését. A cseresek esetében termőhelyükre figyelemmel – fontosnak tartjuk részarányuk csökkentését a tölgyek – elsősorban a kocsányos tölgy – javára. A fenyőállományok esetében a felújítások végrehajtását a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokkal tartjuk elfogadhatónak. Az akácosok felújításánál szükségesnek tartjuk azt, hogy az akácosok területe ne növekedjen. (Részarányuk sem a felújítások során, sem az erdőtelepítések során ne növekedjen.) A nemesnyárok telepítését legfeljebb csak fasorokban tartjuk elfogadhatónak.

Vadgazdálkodás területén: a területek természetes vadeltartó képességéhez igazodó vadállomány szerkezet és létszám kialakítása fontos cél számunkra. A terület jellegéből fakadóan fontos a vaddisznó létszámának kontrollja, ennek érdekében a vaddisznó állomány létszámának és károsításának fokozatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a létszámapasztás. A korábban jelentős volt a terület apróvadállománya, melynek kímélete és az állomány természetes úton történő szaporodás természetvédelmi cél is.

A fajok védelme

A magyar nőszirom (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*) állományának élőhelyén, a Tapolca-hegyen és a Rakaca-völgyben (a Király-heggyel szemben lévő oldalon) szükséges a folyamatos cserjeirtás a beerdősülés bebokrosodás elkerülése szempontjából.

A sztyeppréteken, az itt előforduló ritka fajok védelme érdekében (*Iris variegata*, *Echium russicum*) tilos az égetés.

A kockás liliom (*Fritillaria meleagris*), kígyógyökerű keserűfű (*Polygonum historta*) és a gypjúsásfajok (*Eriophorum latifolium*, *E. angustifolium*) védelme érdekében élőhelyükön évente egyszeri kaszálás szükséges.

A zergeboglár (*Trollius europaeus* ssp. *tatrae*) élőhelyén, a Rakaca felső folyásánál, Szemere község határban tilos a legeltetés és az állatok áthajtása.

A haris (*Crex crex*) fészkelőhelyeinek felmérése évről évre fontos feladat, csakúgy, mint felmérés alapján a kaszálásoknak a fészkelések befejezéséhez történő igazítása.

A terület erdeiben fészkelő ragadozó madarak védelme érdekében fontos az évről-évre történő fészektérképezés és a fészkelőhelyek zavartalanságának biztosítása.

A tájidegen agresszív növényfajok fokozatos eltávolítása, terjedésük megakadályozása szükséges. Különös figyelmet érdemel ebből a szempontból a kanadai aranyvessző, a magas aranyvessző és a japán keserűfű, valamint az erdőgazdálkodásról szóló részben megemlített fásszárú fajok.

Látogatás, oktatás, bemutatás

A látogatásnak (idegenforgalomnak), az oktatásnak és a természeti értékek bemutatásának különböző súllyal és más-más hatókörrel, együttesen kulcsfontosságú szerepe van területről és a természetvédelemről alkotott kép kialakításában és a köztudatban való megjelenésében.

A térség adottságaiból fakadóan a terület felszíni értékei tájképi megjelenése és népi építészete jelenthet vonzerőt a turizmus számára. A teljes térség szabadon látogatható, kivételt képez ez alól az egyes kiemelt természeti értékek látogatása, ott ahol a látogatás a természeti értéket veszélyezteti. A kiemelt értékek védelme érdekében tett korlátozásokról jól elérhető folyamatos tájékoztatást kívánunk nyújtani.

Igazgatóságunk meghatározó, szervező, koordináló szerepre törekszik a természeti értékek bemutatása, az ismeretterjesztés, a környezeti nevelés terén, de rendkívül

fontos, hogy a megfelelő stratégiák alkalmazása során szorosan együttműködjön a térségben tevékenykedő oktatási intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, természeti közösségekkel, egyesületekkel és önkéntesekkel, valamint helyi lakossággal.

A terület oktatási és bemutatási szerepét propaganda eszközökkel (hirdetések, túrakalauzok, oktató és információs központok) és módszerekkel (tanösvények létesítése és fenntartása, természetvédelmi táborok szervezése, bemutatóhelyek kialakítása, speciális igényeket kielégítő túrák szervezése, stb.) kívánjuk elősegíteni.

10.) A kulturális örökség, a településszerkezet és az építészeti örökség védelme

Krasznokvajda a Rakaca-patak völgyében hosszan elnyúló település, mely Vajda és Krasznokpuszta egyesülésével jött létre. A környező apró zsáktelepülések számára most is mikrotérségi központ. A település neve szláv eredetű KRASZNIK= SZÉP VÍZ, mely utal a település sajátos szerkezetére, azaz a vizek járásához nagyszerűen alkalmazkodó beépítésre. A VAJDA szó tisztségviselőt jelent, ami már korábbi központi funkcióra is utal.

A vizekhez való alkalmazkodás abban nyilvánul meg, hogy a fő útvonalak a patakokkal párhuzamosak. A szeszélyes vízjárású helyeken a porták kertvégekkel csatlakoznak a patak parthoz.

A halmazos, szabálytalan telkek, bár ez nem túl sok helyen jellemző a településre, szintén a vizek járásához alkalmazkodás következménye.

A legjellemzőbb beépítési forma a szalagtelkes, helyenként fésűs beépítés.

A településképet fókuszáló két jelentős épület a római katolikus templom, illetve a Szentimrey kastély gyönyörű épülete.

A copf stílusú kastély a 18. század végén nyerte el mai formáját, talán korábbi épület felhasználásával, vagy helyén. A Szentimrey család már a 17. század második felében a községben birtokos volt. 1884-től Scholz Gyula volt a tulajdonosa.

A domboldalba épült kastély téglalap alaprajzú, kétszintes, kontyolt nyeregtetővel fedett. Alsó szintjének utca felőli traktusa mögött pincehelyiségek találhatók. Az emelet középfolyosós, a domb felőli helyiségsor közepén nagyterem. Az alsó szint helyiségek és felső középfolyosó dongaboltozatosak, az emeleti helyiségeket teknőboltozatok fedik.

Az utcai főhomlokzat és a véghomlokzatok övpárkánnyal elválasztott két szintjét falsávok tagolják tükrökre, melyekben az egyenes záródású, lent egyszerű, fent szemöldökpárkányos díszesebb ablakok nyílnak. A lenti ablakok előtt szépművű kosaras vasrácsok. A középtengelyben kőkeretes, felül világítós bejárat nyílik az előtérbe, ahonnan háromkarú lépcső vezet a felső szintre.

A hajdani park, a kastély északi oldalán elvadult, gondozatlan állapotban van.

A római katolikus templom középkori, gótikus eredetű, 1750 körül barokk stílusban átépített templom a falu fölötti dombtetőn áll. Főhomlokzat fölötti tornyának hajójának és szentélyének ablakai félköríves záródásúak. A kőkeretes főbejáratí ajtó szemöldökpárkánya alatt kőablákba vésett kronosztikon, a földbirtokos, Szentimrey Gábor nevével. A főbejárat két oldalán lévő szoborfülkékben egy-egy gerezdes testű, füzérdíszes díszvázára állított kőkereszt.

A karzatablak két oldalán üres szoborfülkék. A hajó és a nyolcszög három oldalával záruló oldalain, illetve sarkain támpillérek. A hajó két szélesebb és két keskenyebb boltszakaszból áll, az elsőben két pilléren nyugvó orgonakarzattal. A szentélyt csehsüvegboltozat, sokszögű záródását két hevederrel osztott félkupola fedi. A barokk oldal menzáján tabernákulum, két oldalán konzolokon Szt. István és Szt. László festett faszobra. A rokokó szószék kosarán a Hit és a Szeretet allegorikus domborműve, valamint kartusba foglalt Szentimrey-címer. A hajó mellékoltárán Istenfogadó Simeon és Keresztelő Szt. János szobrával közrefogott Nepomuki Sz. János-kép. A rokokó keretes, kézzel írt kánontáblák között a tabernákulumban Nepomuki Szt. János fekvő alakos képe és Szentimrey címer 1794-ből.

A római katolikus plébániaház 1796-ban épült, későbarokk stílusban. Szimmetrikus alaprajzi elrendezésű, északi homlokzata 5 tengelyes. Felülvilágító, egyenes záródású, kőkeretes bejáratí ajtaja előtt 19. század végi romantikus, fűrészelt díszű előépítmény. Kert felőli homlokzatán, lekerekített sarkú, enyhén kiugró háromablakos középrizalit. Az ablakok egyszerű vakolatkeretelésűek. A helyiségeket csehsüvegboltozatok fedik.

Megemlítendő még számos helyi védelemre érdemes népi lakóház , illetve a mikroelemek , a fészületek és a sajátos fedett kútházak egy-egy köztéren, melyek megmentése a helyi önkormányzati védelem feladatkörébe tartoznak.

Helyi védelemre javasolt épületek:

Faluképi épületek

Hrsz	Utca	Házszám
12	Petőfi u.	
23	Petőfi u.	56
24	Petőfi u.	58
39	Arany J. u.	6
46	Arany J. u.	10
56	Kossuth u.	14
57	Kossuth u.	16
58	Kossuth u.	18
64	Kossuth u.	30
65	Kossuth u.	32
87	Kossuth u.	33
98	Kossuth u.	8
101	Kossuth u.	5
105	Kossuth u.	1

134	Béke u.	3
142	Petőfi u.	57
176	Petőfi u.	19
177	Petőfi u.	17
192	Petőfi u.	7
193	Petőfi u.	6
193-al szemben, külterület végén		
198	Petőfi u.	14
306	Rákóczi u.	18
308	Rákóczi u.	16
340	Rákóczi u.	31

7	Petőfi u. 32. előtt	Kőkereszt
---	---------------------	-----------

Műemléki épületek

Hrsz	Utca	
7	Petőfi u. 32.	Római katolikus templom. Középkori eredetű mai alakjában (Barokk)

Műemléki jellegű épületek

Hrsz	Utca	
7	Petőfi u. 34.	Római katolikus plébánia ház (Barokk)
8/3	Petőfi u. 36.	Volt Szentirmay kastély (Copf)

I. KATONAI TÉRKÉPFELVÉTEL
1782-1785

(11) XXII 1/2 110.10 15.420 2nd year Committee Disposition - Mar 1894 3rd Disposition - Mar 1895

ABAUJ VARMEGYE

(COMITATUS ABAUVARIENSIS)

Német Mestföldök (Milliarviagerm. j. Group)

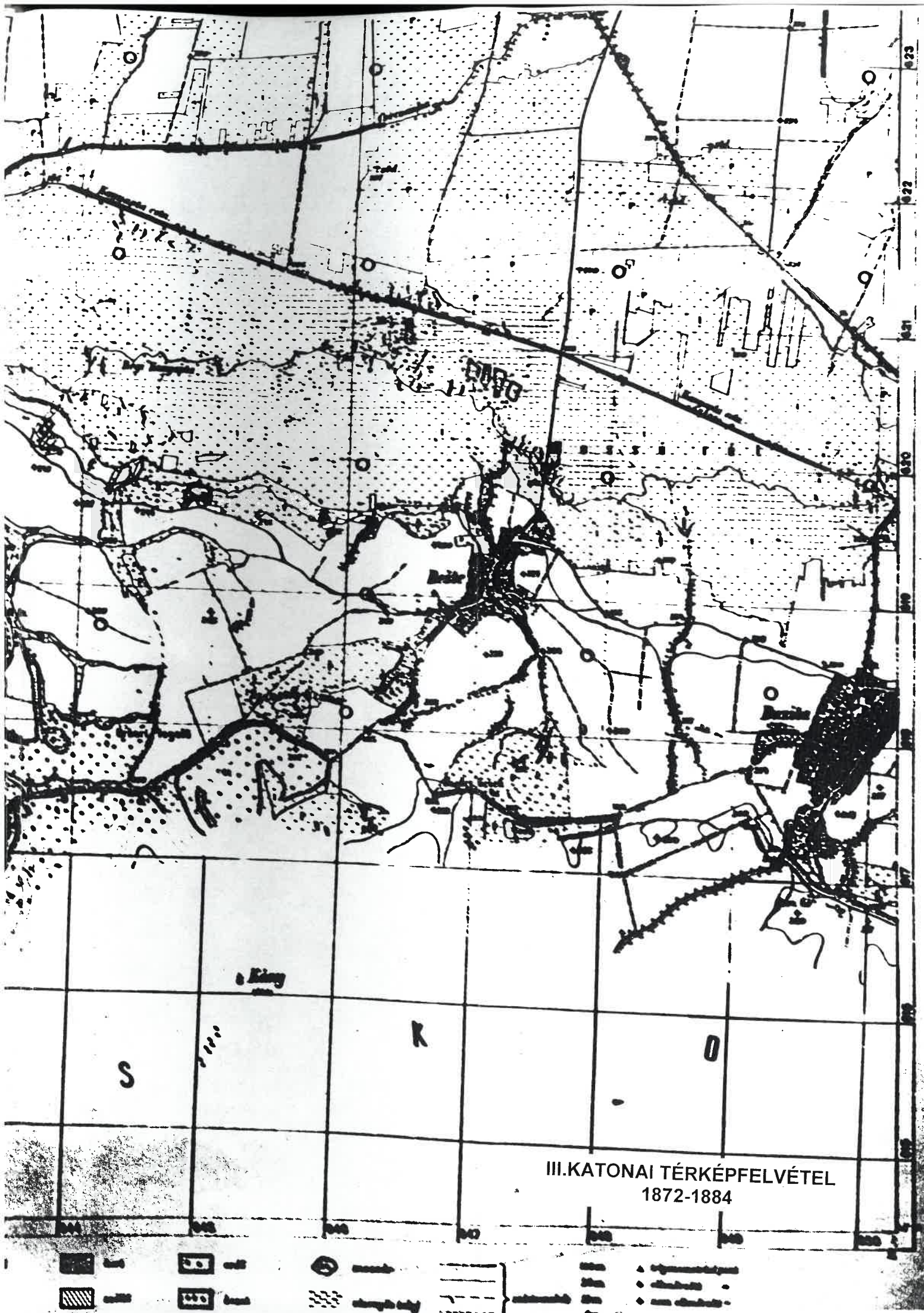
Magyar Mestföldök (Milliarvi Hungarici)

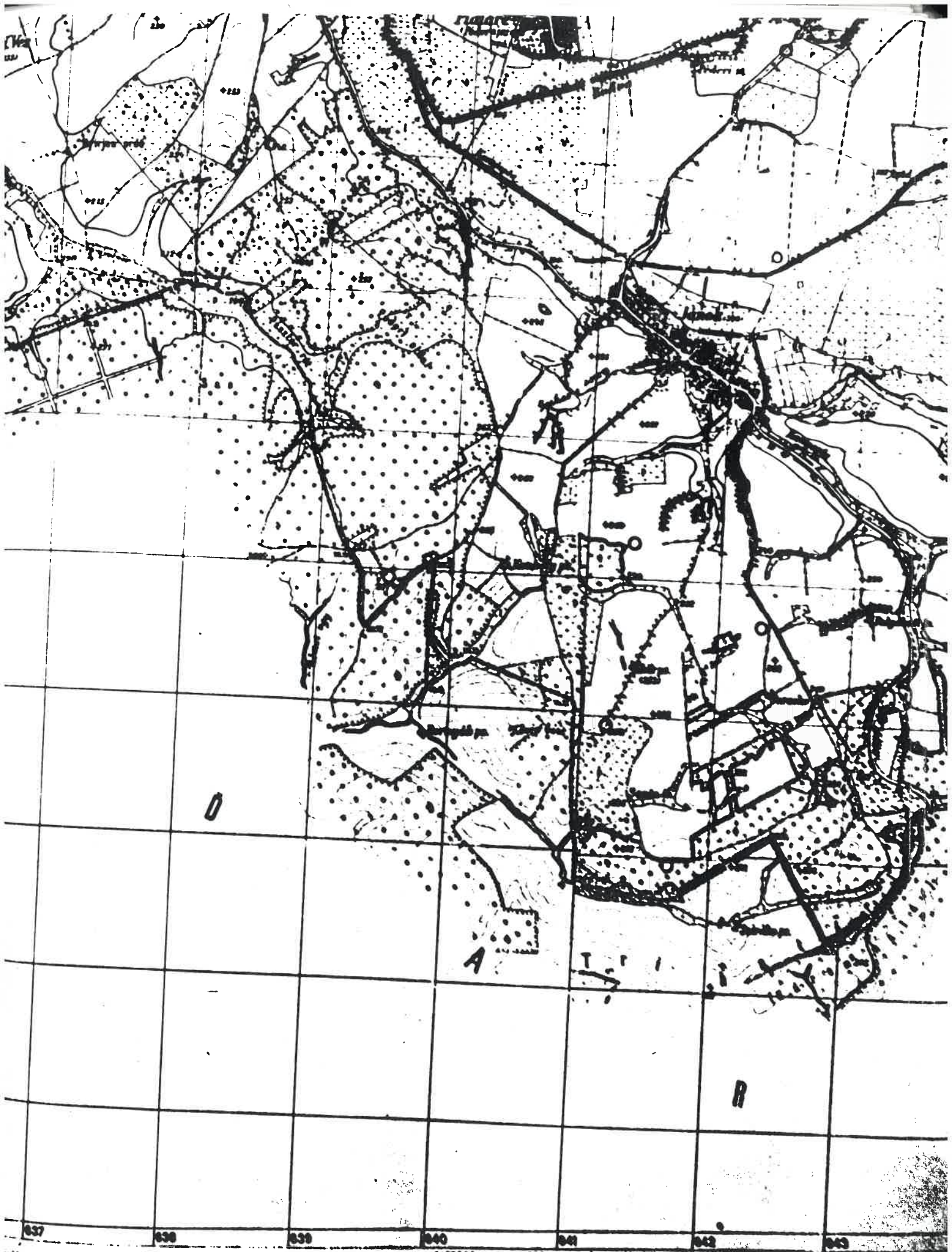

4.5	5.0	5.5	6.0	6.5	7.0	7.5	8.0	8.5	9.0	9.5	10.0	10.5	11.0	11.5	12.0	12.5	13.0	13.5	14.0	14.5	15.0	15.5	16.0	16.5	17.0	17.5	18.0	18.5	19.0	19.5	20.0	20.5	21.0	21.5	22.0	22.5	23.0	23.5	24.0	24.5	25.0	25.5	26.0	26.5	27.0	27.5	28.0	28.5	29.0	29.5	30.0	30.5	31.0	31.5	32.0	32.5	33.0	33.5	34.0	34.5	35.0	35.5	36.0	36.5	37.0	37.5	38.0	38.5	39.0	39.5	40.0	40.5	41.0	41.5	42.0	42.5	43.0	43.5	44.0	44.5	45.0	45.5	46.0	46.5	47.0	47.5	48.0	48.5	49.0	49.5	50.0	50.5	51.0	51.5	52.0	52.5	53.0	53.5	54.0	54.5	55.0	55.5	56.0	56.5	57.0	57.5	58.0	58.5	59.0	59.5	60.0	60.5	61.0	61.5	62.0	62.5	63.0	63.5	64.0	64.5	65.0	65.5	66.0	66.5	67.0	67.5	68.0	68.5	69.0	69.5	70.0	70.5	71.0	71.5	72.0	72.5	73.0	73.5	74.0	74.5	75.0	75.5	76.0	76.5	77.0	77.5	78.0	78.5	79.0	79.5	80.0	80.5	81.0	81.5	82.0	82.5	83.0	83.5	84.0	84.5	85.0	85.5	86.0	86.5	87.0	87.5	88.0	88.5	89.0	89.5	90.0	90.5	91.0	91.5	92.0	92.5	93.0	93.5	94.0	94.5	95.0	95.5	96.0	96.5	97.0	97.5	98.0	98.5	99.0	99.5	100.0
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

- I. Kárpai Társas.
- II. Füzési Társas.
- III. Berehuti Társas.
- IV. Szikszói Társas.
- V. Gönczi Társas.

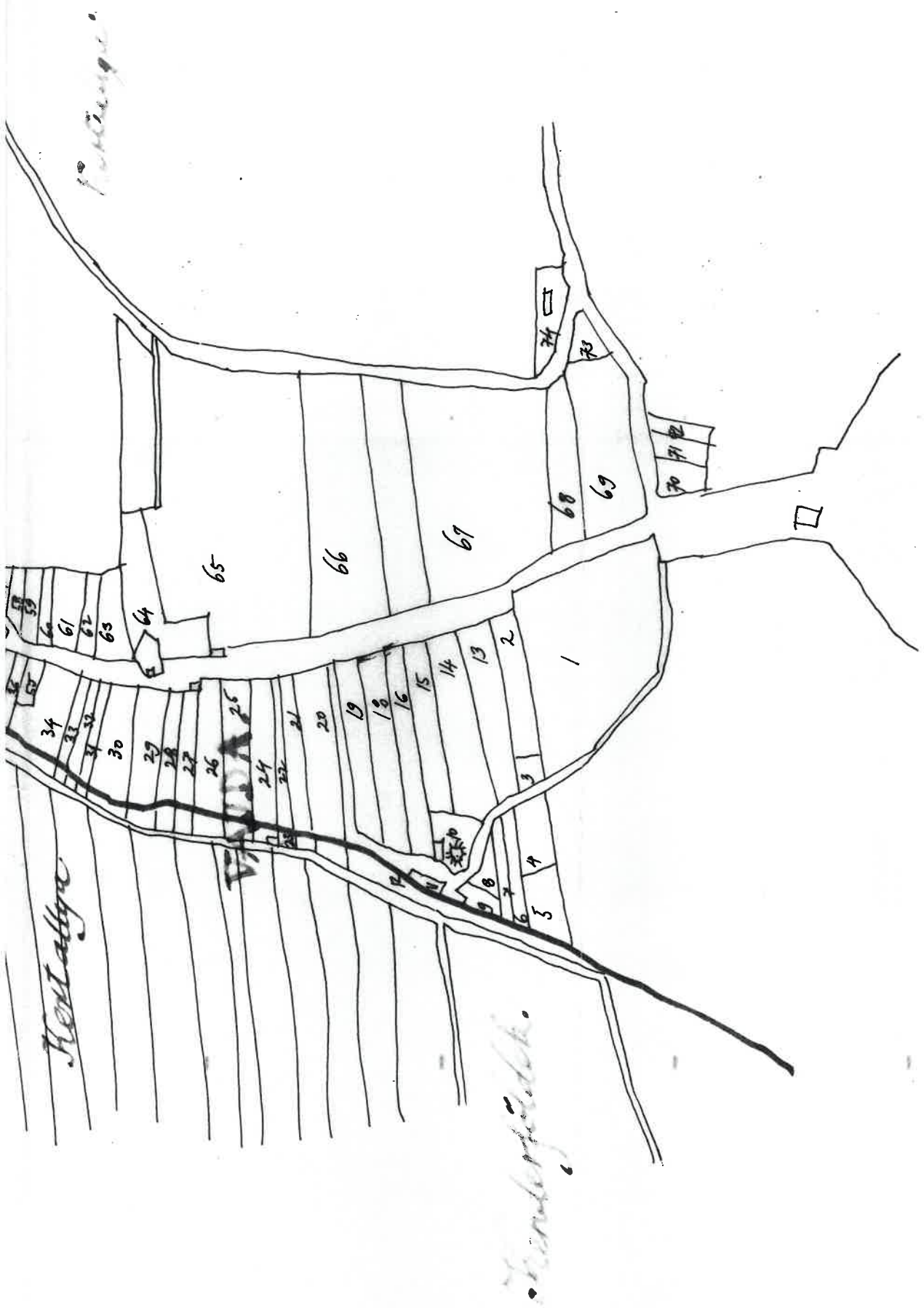

-----	silnice železná
-----	silnice
-----	silnice
-----	silnice
-----	silnice

1:25000 1cm = 250 m 3cm = 1000 m
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Vojenský zeměpisný ústav v Praze.
 Reconnaitre l'opérateur.

637 638 639 640 641 642 643
 0 1 2

Kertalaya

Kertalaya

Kertalaya

Kertalaya

Sept 11

Langough Berwick

Forbes Laidlaw

Prof. Selbess.

Permit

Cath. Selkess.

ÚTELÁGAZÁS

KONTYOLT NYEREGTETŐS NÉPI LAKÓHÁZ

KIS KRASZNOKI UTCAKÉP

ROMJAIBAN IS SZÉP NÉPI LAKÓHÁZ

UTCAKÉP FESZÜLETTEL

ÚTELÁGAZÁS, KÚTHÁZZAL

HELYI INFORMÁCIÓS TÁBLA

FELÚJÍTOTT NÉPI LAKÓHÁZ DÍSZES TORNÁCA

MAJORSÁG

UTCAKÉP A BUSZMEGÁLLÓNÁL

AZ ÚT VAJDA FELE

POLGÁROSODÓ NÉPI LAKÓHÁZ

KRASZNOKVAJDA, FALUKÖZPONT

NÉPI LAKÓHÁZ, KONTYOLT TETŐVEL

OLDALTORNÁCOS NÉPI LAKÓHÁZ

A MŰEMLÉKI VÉDETTÉG ALATT ÁLLÓ SZENTIMREI KASTÉLY

A SZENTIMREI KASTÉLY ÉPÜLETE

A GYÓGYSZERTÁR ÉPÜLETE, POLGÁRI STÍLUSBAN

A MAGASLATRA ÉPÜLT TEMPLOM

TÚRISTAHÁZKÉNT MŰKÖDŐ, FELÚJÍTOTT NÉPI LAKÓHÁZ

A POLGÁRMESTERI HIVATAL ÉPÜLETE

SZEGMENTÍVES TOTNÁC

A POLGÁRMESTERI HIVATAL ÉPÜLETE

FALUKÉP

ÜRESEN ÁLLÓ PARÓKIA

FELÚJÍTOTT TEMPLOM

MIKROARCHITEKTÚRÁK, (feszület, kútház)

KÖNYÖKLŐTORNÁCOS NÉPI NÉPI LAKÓHÁZ

KANYARODÓ UTCA KÉPE

KÖNYÖKLŐTORNÁCOS, FELSŐ-CSONKAKONTYOLT NÉPI LAKÓHÁZ

TORNÁC KAPUZAT

SZÉNABEDOBÓ-NYÍLÁSOS NÉPI LAKÓÉPÜLET

KÖRTORNÁCOS, NÉPI LAKÓÉPÜLET

AZ ISKOLA ÉPÜLETE

A REFORMÁTUS TEMPLOM

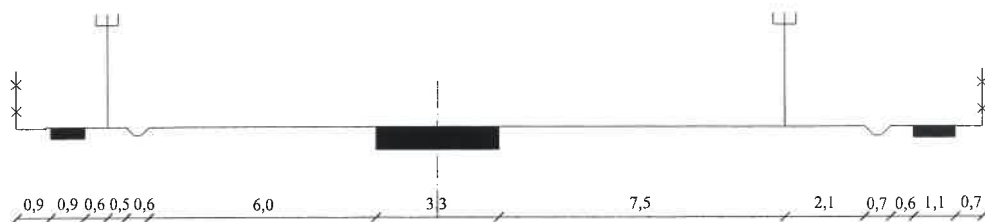

KRASZNOKVAJDA

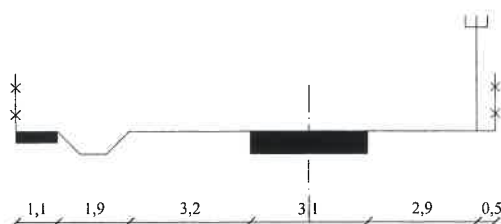
ÚTMINTAKERESZTSZELVÉNYEK

M = 1 : 200

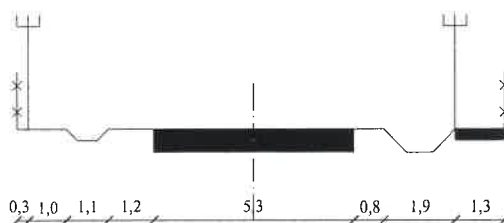
1

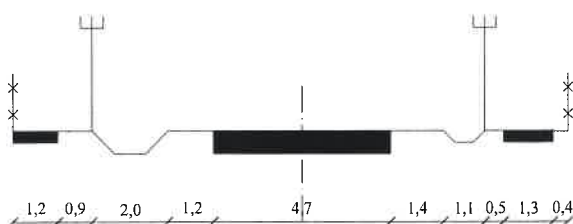
2

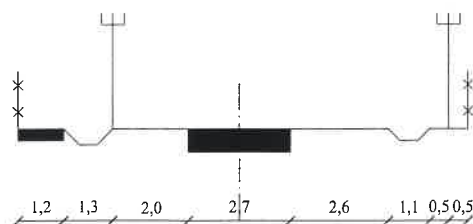
3

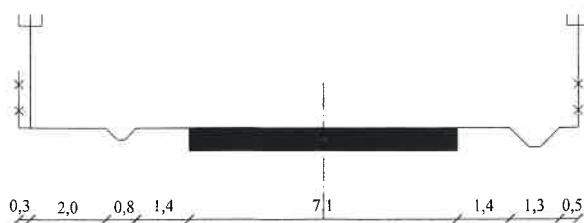
4

5

6

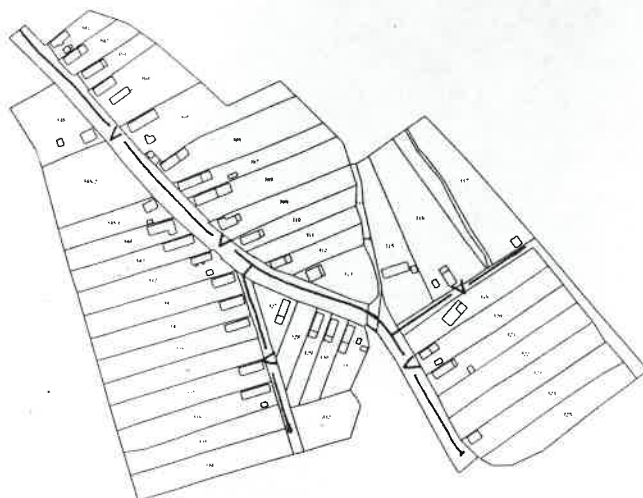
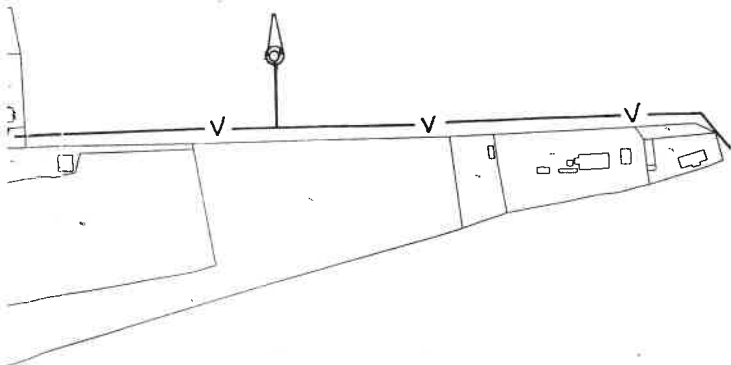
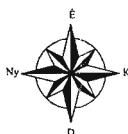

KRASZNOKVAJDA

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ IVÓVÍZ ELLÁTÁS

BELTERÜLET
(beépítésre szánt terület)

V-4/1

JELMAGYARÁZAT

—V— közüzemű ivóvíz vezeték
● fűrt kút
⊙ hidrolóbusz

	Rajzszám: V-4/1
	Dátum: 2002. január hó
Munka megnevezése:	Krasznokvajda vizsgálati munkarész Ívóvízellátás vizsgálat
Tervező:	

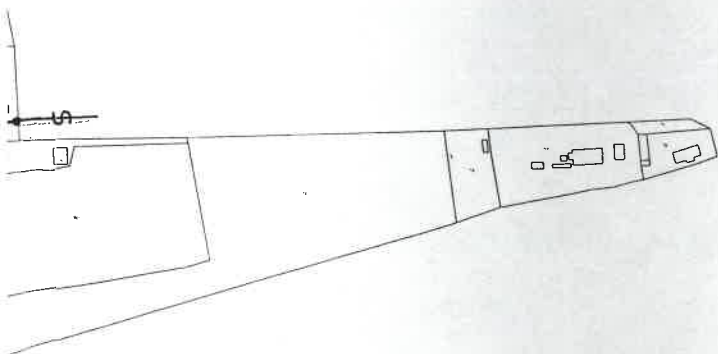
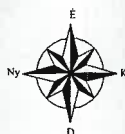
ATI MUNKARÉSZ
LÉSI ELLÁTÁS ÉS
ENERGIA ELLÁTÁS

V-4/2

KRASZNOKVAJDA

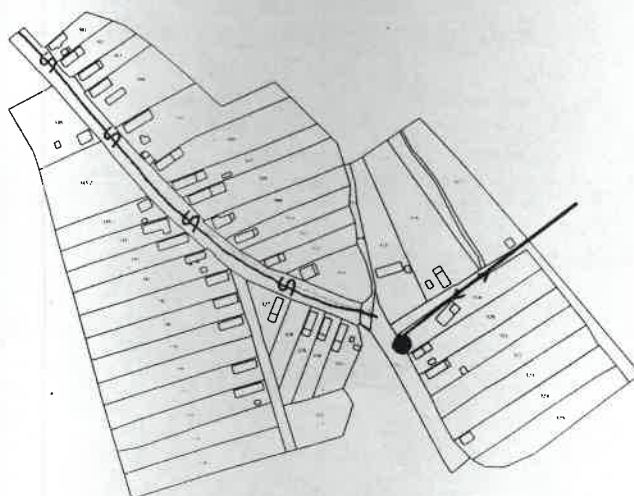
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

BELTERÜLET
(beépítésre szánt terület)

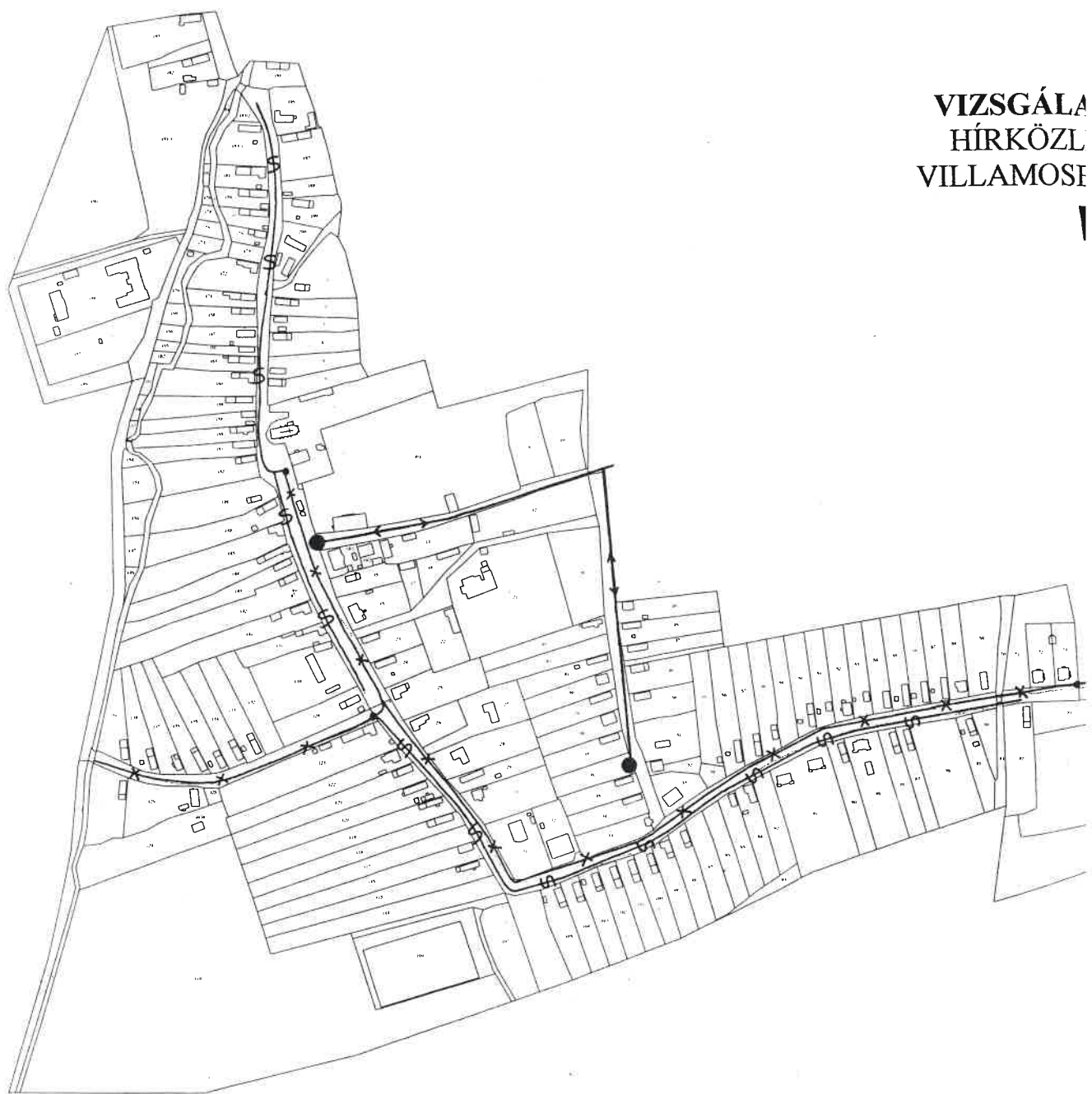
JELMAGYARÁZAT

- x — x — távbeszélő földalatti hálózat
— ∩ — távbeszélő légkábel
— <—> — 20 KV-os villamos energia vezeték
● — transzformátor

	Rajzszám: V-4/2
	Dátum: 2002. január hó
Munka megnevezése:	Krasznokvajda vizsgálati munkarész Hírközlési és villamosenergia ellátási vizsgálat
Tervező:	

VIZSGÁL
HÍRKÖZL
VILLAMOSI

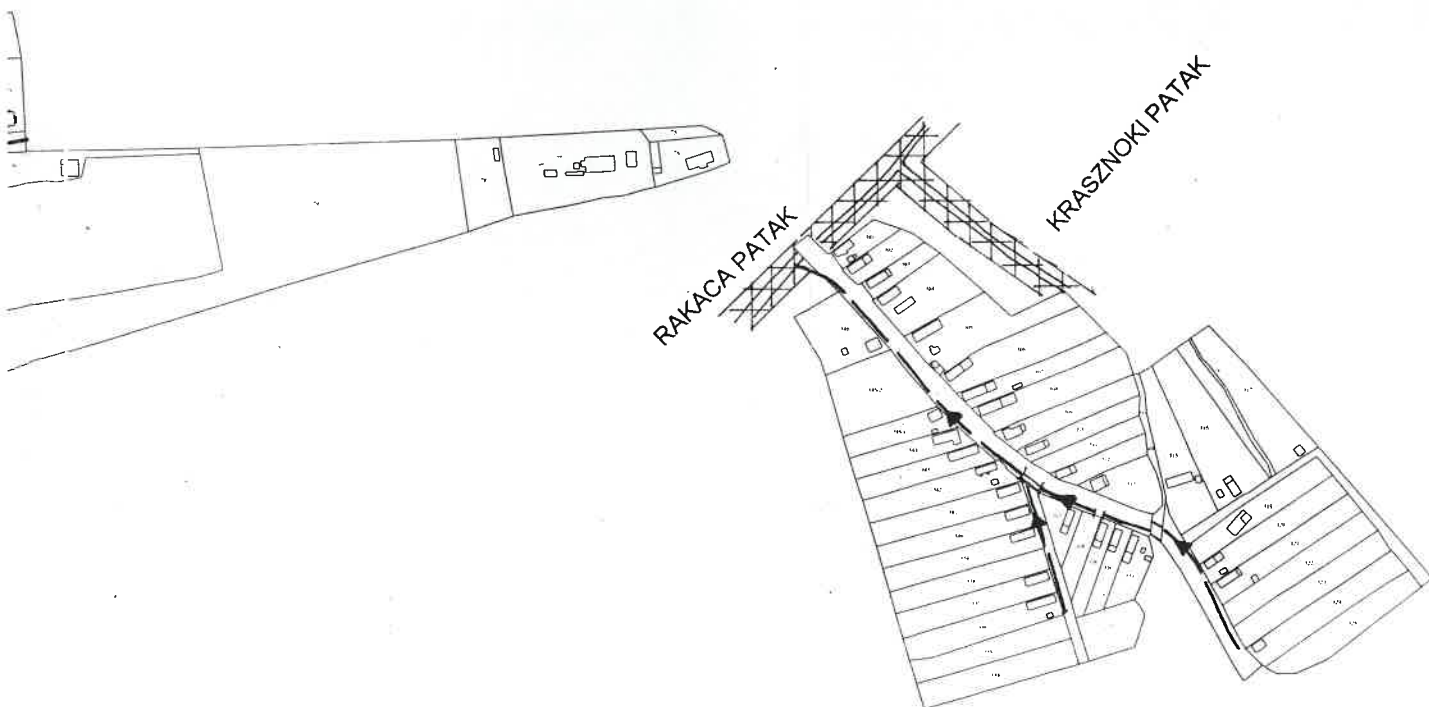
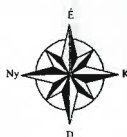

KRASZNOKVAJDA

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV VIZSGÁLATI MUNKARÉSZ CSAPADÉKVÍZ ÉS BELVÍZ VÉDELEM

BELTERÜLET
(beépítésre szánt terület)

V-4/3

Rajzszám: V-4/3

Dátum: 2002. január hó

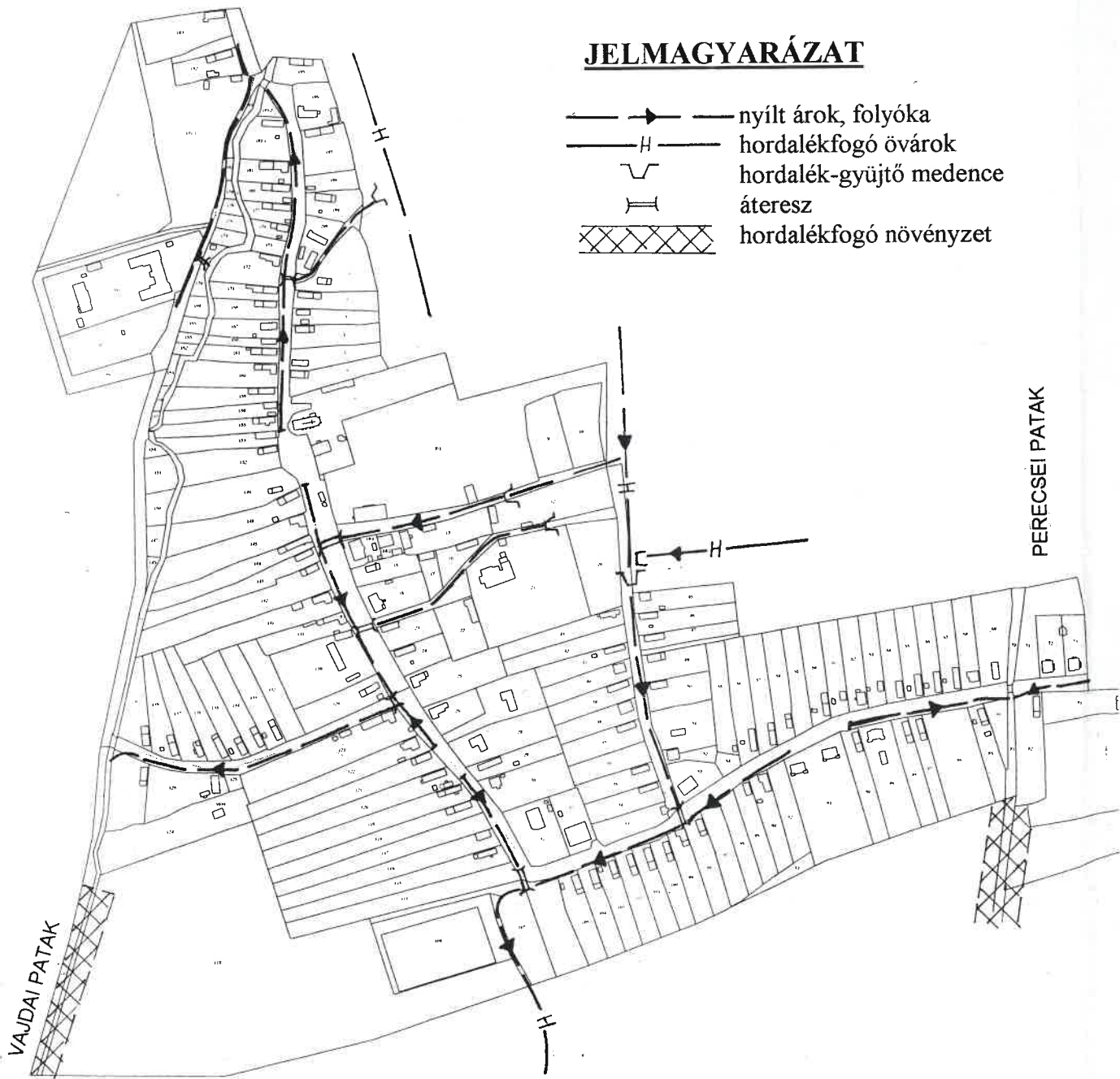
Munka
megnevezése:

Krasznokvajda vizsgálati munkarész
Csapadékvíz és belvízvédelem vizsgálat

Tervező:

JELMAGYARÁZAT

- nyílt árok, folyóka
- H— hordalékfogó övárak
- ∩ hordalék-gyűjtő medence
- || áteresz
- XXXX hordalékfogó növényzet

**PROVINCIA TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS
ÉPÍTÉSZETI TERVEZŐ KFT**

3530 Miskolc, Hadirokkantak u. 6. II/1.

Tel/Fax: /46/ - 356-345

E-mail: provincia@chello.hu

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1.) SWOT ANALIZIS

ERŐS PONTOK	- GYENGE PONTOK
- Mikrotérségi szinten szép természeti környezet jelenléte Belső Cserehát	- Határon túli területekről időnként érezhető háttérszennyezés
- A környezeti elemek tisztasága, jó levegő, csend, jelentős vízkészlet	- Talajerózió
- A tervezett Csereháti TK	- A vízgazdálkodási és a természetvédelmi értékek ütközése (víztározás-élőhely pusztulás) A Rakacai-tó feliszapolódása
- Még mindig erős falusi közösségek	- Gyenge minőségű termő talajok, nem működképes mező- és erdőgazdálkodás
- Növekvő önbecsülés	- A legeltetésre alkalmas területek és az állatállomány létszámának hiánya
- Fejlődő infrastruktúra (ivóvíz, gáz, telefon, teleház)	- Gazdálkodási nehézségek
- Közeli határátkelőhelyek	- Tőkehiány
- Fontos közlekedési folyosók és határátkelők közelsége	- Előregedő népesség, a születések számának csökkenése, a halálozási ráta növekedése,
- Határon átvélő kapcsolatok és együttműködés évtizedes múltja	- A fiatal munkaképes korú népesség kilátástalansága, nagyfokú munkanélküliség
- Határon túli városok viszonylagos közelsége (Szepsi, Kassa)	- A fiatal korú, propagatív korú népesség körében csökkenő házasságkötési kedv, a család intézményrendszerének gyengülése
- A 2613-as út fejlesztése szerepel a BAZ megyei közúthálózat fejlesztési tervekben	- Infrastrukturális hiányosságok (szennyvíz, hulladékkezelés)
- Meglévő munkahelyek	- A faluközi utak hiányosak, nincs kerékpárút
- Kíváló, a térség jövőjéért tenni akaró települési menedzsment	- Nincs kellően működő kapcsolat Szlovákiával, ezért a határ közeli elzártság érződik
- Jó színvonalú alapfokú intézmények jelenléte	- A közutak állaga romlik, a mellékútvonalak gyakran kátyúsak és keskenyek
- Műemléki védelem alatt álló épületek,	- A gyümölcsösök vegyszerigénye magas , nincs bio gazdálkodás
- Különlegesen értékes település-szerkezet, a vizek járásához alkalmazkodó építés	- A közutak belterületi átkelési szakasza szűk

- Házhely kialakításra alkalmas területek, üdülőterület fejlesztésére alkalmas területek	- A jelenlegi turisztikai vonzerő nem elegendő
- Idegenforgalmi szempontból egy csomagban megjeleníthető térségi kínálat jelenléte	- A műemlékek és a népi építészeti értékek felújítása nincs kellően támogatva
- Jó mikrotérségi együttműködés	- Nincs övárok rendszer a falu fölött
- További gyümölcs és erdő telepítések várhatók.	- Nincs elegendő alkalmi munkaerő az idény jellegű gyümölcs szüretre
- Gomba gyűjtés és gyógynövény-gyűjtés hagyománya	

2.) VESZÉLYEK

- 1.) Nem történik változás a gazdasági élet terén. Nem élénkülnek meg a vállalkozások.
- 2.) A határmenti kapcsolatok nem erősödnek meg. Továbbra is gondot fog jelenteni a környezetszennyezés. (vízminőség, levegő-minőség vonatkozásában romlás)
- 3.) A település fokozatosan elnéptelenedik. Nem lesznek új munkahelyek.
- 4.) A műemlékek és a népi építészeti értékek lepusztulnak.
- 5.) Az infrastruktúra nem fejlődik. A közúti kapcsolatok, valamint a határátkelőhely státusza a jelenlegi állapotában stagnál, nem válik a helyi fejlesztés motorjává.
- 6.) Nem sikerül a konfliktuskezelés a vízügyi és a természetvédelmi és a vízgazdálkodás és a mezőgazdasági érdekek között feszülő ellentétek között
- 7.) Nem fejlődik az egészségügyi és szociális alapellátás.
- 8.) Nem lesz megfelelő, fizetőképes kereslet a falusi turizmus iránt.
- 9.) Romlik a környezet minőség.

3.) LEHETŐSÉGEK

- 1.) A határmenti övezetben néhány évig, esetleg évtizedig az EU csatlakozás után új sengeni határ fog kialakulni, s az ausztriai Burgerlandhoz hasonló fellendülés várható. (Természetesen néhány év késéssel várhatóan Szlovákia is az EU tagjává válik, melynek során a határok ellégiesednek.) Szerves regionális szintű kapcsolatrendszer épül ki.
- 2.) A Rakacai-tó iszap kotrása megtörténik. A komplex egész vízgyűjtőre kiterjedő vízminőség javító program megvalósul Krasznokvajdát érintően is. Az erdősítési programok megvalósulnak, így a lezúduló csapadékvizek kevesebb kárt okoznak. A vízháztartás javul. A mikrorégió vonzó üdülőövezetté fog átalakulni. A falusi turizmus és az ökoturizmus bázisa alakul ki. A kerékpáros turizmus, a lovas turizmus, a vadász turizmus, illetve a CSER-KÉK falusi vendéglátó rendszer szálláshelyeinek, vendégfogadói rendszerének, piknikező és korabeli intézmény rendszerének, valamint az erdei iskolahálózat fejlesztésével.
- 3.) A falufelújítási programok által a települések archaikus jellege megmarad. Helyi védelem oltalma alatt a népi lakóházak megújulnak. A lakóházak külső homlokzata és tömegformálása megmarad, a belső korszerűsítések megtörténnek.
- 4.) Néhány helyi védelemre érdemes épületben a kulturális túrizmus fogadására alkalmas intézményrendszer fog kiépülni. (kézműves tábor, néprajzi bemutató)
- 5.) Az erdei iskola hálózat, a lovasturizmus, a séta kocsikázás és az ökoturizmus bázisává válik Krasznokvajda. A Szentimrey kastély a vadászturizmus fogadó bázisává válik.
- 7.) A lakosság kor struktúrája megváltozik, a fiatalok betelepülnek, új házhelyek kerülnek kialakításra.
- 8.) A szociális jellegű problémák megoldódnak
- 9.) Az épületállomány és a műemlékek megújulnak.
- 10.) Az erdőtelepítés, az organikus és biogazdálkodás meghonosodik, feloldódik az érdeellentét a természetvédelem, a vízgazdálkodás között. Az integrált gyümölcstermesztés elterjedtebbé válik.
- 11.) A Környezetileg Érzékeny (ESA) Természeti Területek mintaterületévé válik a település környezete.
- 12.) A szennyvízhálózat kiépül és a szelektív hulladék gyűjtés, a csapadékvíz elvezetés biztonságos lesz.
- 13.) Új munkahelyek jönnek létre

4.) A fejlődés lehetséges irányai:

I. alternatíva

A településen javulnak a helyi lakosság és a kisebbség életkörülményei. A közellátási és az infrastrukturális ellátás mutatói kedvezőbbek lesznek. A hétvégi falu jelleg, az ökoturizmus, a környezet állapotért felelősséget vállaló üdülési forma teret hódít. A tömeg turizmus helyett a kis létszámú, minőségi turizmus iránt nő a kereslet.

A helyi önkormányzat eredményeket ér el a munkahelyteremtésben. A biogazdálkodás meghonosodik. A biztonságos, szermaradványoktól mentes élelmiszertermelésre alapozva speciális feldolgozó láncolat épül ki. Új fejlődési pólus jelenik meg a határmenti övezetben, s ezáltal is növekszik az esély a gazdaság megélénkülésére. A falusi üdülés fellendül, a falukép megújul.

II. alternatíva

A település nem képes enyhíteni, jelentős mértékben javítani a helyi lakosság mélyen létminimum alatti életszínvonalán. A szabályozatlan körülmények miatt tovább pusztulnak a védelemre érdemes népi építészeti értékek.

A kisvállalkozások nem tudnak megerősödni. Nő a munkanélküliség és a turizmus nem válik gazdasági húzó ágazattá.

5.) Jövőkép:

KRASZNOKVAJDA a **fenntartható fejlődés** elvei szerint kíván élni, mely a **virágzó közösségek, működő gazdaság és a tiszta környezet egyensúlyteremtő modelljére** épül. A település fontos fejlődési pólusa a turizmus, illetve a köfeldolgozás. Példaértékűen sikeresen oldja meg a helyi lakosság életkörülményeinek javítását. A fejlesztési-rendezési akcióterületen a Környezetileg Érzékeny Területek sértetlenek maradnak. Ápolt természetközeli állapotú terület tagolja majd a lakóterületet. A kézműipar a helyi kisközösségek által piacképes termékeket fog előállítani. A feldolgozó ipar fejlődik. A fűszer és gyógynövény-termesztés, az erdőtelepítés és a zöldségtermesztés új lehetőségeket teremt a foglalkoztatásban. A község páratlanul szép természeti környezetének megóvására és a műemlékek faluképi értékek megújulásával organikus fejlődési pályára lép.

6.) A fenntartható településfejlesztés elvei

- A logisztikus megközelítés elve (globális szemlélet, helyi cselekvés)
- A tartamosság elve
- A megelőzés és az elővigyázatosság elve
- Az alkalmazkodási formák megőrzésének elve
- A helyi erőforrások hasznosításának elve (külső természeti erőforrások minimalizálása)
- A környezet adekvát hasznosításának elve, a külső energiabevitel csökkentése
- A sokféleség megőrzése
- A nem anyagi érték haszon elve
- A természeti erőforrások és megőrzésének egyidejűségi elve
- Az eltartóképesség szerinti használat elve
- A körfolyamatokban történő összekapcsoltság elve
- A szubszidiaritás elve, a döntések szintjeinek helyes meghatározása
- A koegzisztencia elve „élni és élni hagyni”

7.) Konkrét rendezési programok:

7.1./ A szerkezeti tervben kell meghatározni a terület felhasználás főbb kategóriáit, valamint a hálózati elemekhez történő kapcsolódás, illetve illeszkedés feltételeit. A SAPARD program rendezési tervben megjeleníthető fejlesztéseinek a legoptimálisabb területeit kell kijelölni.

7.2./ A szociálisan hátrányos helyzetű népesség, illetve a magasabb igény szintű letelepedni kívánók számára területet kell biztosítani. A tervezett lakóterület fejlesztésénél törekedni kell az eredeti szerves kapcsolatok visszaállítására.

7.3./ A lakóterület bővítés az alapellátás intézményeinek fejlesztését generálja.

7.4./ Az egészségügyi és a szociális ellátás fejlesztendő.

7.5./ A 2613-as számú út belterületi átkelési szakasza helyenként igen szűk, ezért a lehetőségekhez mérten a szabályozási szélességet korrigálni kell, mivel ezen útvonal a megyei közlekedési törzshálózatban, mint kiemelt útvonal szerepel.

A kerékpár, a gyalogos és a lovastúra hálózat fejlesztendő.

7.6./ A falusi vendégfogadók fejlesztése a terület márka jegyében a CSER-KÉK hálózaton belül fejlesztendő. (Inyenc túra).

7.7./ A falusi turizmusfejlesztése érdekében komplex falumegújítási programot kell kidolgozni.

7.8./ Ki kell dolgozni a helyi önkormányzati védelmet. Ennek keretén belül a HELYI ÉRTÉKVÉDELMI TERÜLETET ki kell jelölni. Az egyedi értékek védelmén túlmenően a településszerkezeti értékeket fel kell tární. Egyes építészeti részletek, elemek kihangsúlyozásával feltárandók a helyi sajátosságok.

7.9./ Az utak állapotát tovább kell javítani.

7.10./ A belvíz rendezést tovább kell folytatni. Az övások rendszert ki kell építeni.

8.11./ A szennyvízcsatorna hálózatot az érzékeny környezeti adottságok miatt mielőbb meg kell valósítani.

7.12./ A szelektív hulladékgyűjtés, alternatív energiahasznosítással, pl. biomassza fűtőmű , valamint a falusi komposztáló telepek létrehozásával helyi ököcentrum valósítható meg.

7.13./ A Szentimrey kastély hasznosítását meg kell oldani. A lovasturizmus, a vadász turizmus, a falusi és az ökoturizmus keretein belül újabb szálláshelyek létesítendő.

7.14./ A természetvédelmi programok tájhasználati konfliktusát meg kell oldani. Létrejön a Csereháti Tájvédelmi Körzet. Az ESA és SPL területeken az agrár környezeti célprogramok keretén belül sajátos tájgazdálkodás fog kialakulni.

Részletes program leírások

Falufelújításfelújítási program

KRASZNOKVAJDA különösen a falumegújítási programok terén érhet el sikereket, melyet sajátos adottságaira építkezve valósíthat meg a jövőben.

Rehabilitálandó területe a patak völgye a vizek járásához alkalmazkodó beépítés., a csaknem középkori alapokon nyugvó századfordulós felépítmény, a csaknem együttesként kezelhető ősi falu központ.

Az ökológiai elvű fejlesztéseket az építészeti örökség védelmével is össze lehet kapcsolni.

A falufejlesztés és felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzésének célja, hogy a települések fejlesztésével és felújításával a jövődelemtermelő tevékenységeket érintő intézkedések alapfeltételeit megteremtse, a vidéki térségek népességmegtartó képességét fokozza.

A SAPARD programokban jelentős támogatás nyerhető el utcák és közterületek felújítására, az egységes falukép kialakítására, a turisztikai vonzerő javítására, a falvak történelmi és építészeti emlékeinek és értékeinek helyrehozatalára, védelmére, a falvakhoz tartozó táji elemek (fasorok, vízfolyások, vizes árkok, stb.) revitalizálására, védelmére ökológiai és ökoturisztikai céllal.

A falumegújítási program ma már a település értékének tudatosítására is törekszik, az atomizálódó falusi közösségek újra összekovácsolására, az elszigeteltség feloldására. Ezért fontos újrateremteni a város főterén, főutcáján a találkozási lehetőségeket, a gyermekek játszóterein, a ligetekben, a fákkal, fűvel és virággal beültetett udvarokon stb. Az egyesületek változatos fajtáinak megteremtése is cél: a sportegyesülettől, a helyi színjátszó kör szervezéséig, vagy a madárvédelemig stb. Ismét fontosakká válnak tehát a közösségi terek.

A FALUMEGÚJÍTÁS lényege a vidéki, főként az falvas térségek ÚJ FUNKCIÓJÁBAN keresendő.

A falusi térségek fokozatos értékváltása lassanként kitapinthatóvá válik.

Európa, sőt világszerte tapasztalható jelenséggé vált a **dezurbanizáció**, azaz a falu népesség fokozatos kiáramlása a vidéki térségekbe, akár lakóhely keresés, netán a rekreáció igényének fokozódása következtében. (Néhány helyen falvas **természetközeli** térségekben nyugdíjas lakóparkok is épülnek). Mindez már az értékváltás jeleire utal.

A falvas települések sorvadása és a termőföld, mint legfőbb erőforrás értékvesztése leginkább az ipari forradalom elejéig vezethető vissza. (A föld, s így a falvak az ezt megelőző korszakban volt a legjelentősebb erőforrás.)

Megerősödött az elvándorlás a városok irányába, s a helyi tudásra épülő hagyományos gazdálkodási formák sorvadása megkezdődött.

Napjaink postindustriális társadalma új, illetve megújított értékeket keres, s **ez az új érték a természet közelsége, a közös emlékezet, a helyi identitás, a gyökerek keresése.** Különösen a **fiatal és az idős korosztály** számára fontos tényezők ezek, hogy napjaink fogyasztói társadalma a postmateriális értékek felé is találjon utat

KRASZNOKVAJDA rendezési tervben tudja rögzíteni fejlesztési szándékainak jelentős részét, melynek segítségével el tudja majd indítani a humánerőforrás fejlesztési programjait, a munkahely teremtő beruházásokat, javítja környezeti állapotot, erősíti a térségi kapcsolatokat határon innen és túl, továbbá fejleszti az infrastruktúrát és mindezek által jelentős mértékben javítja az életminőséget. Kistérségi szinten településekkel együttműködve jelentős eredményeket kíván elérni. az **ökológiai programok** helyi, megyei, országos, sőt nemzetközi szintű feladat rendszerében.

Az ökológikus vidékfejlesztés fontosabb részterületei az alábbiak:

- Környezetileg Érzékeny Természeti Területek és az Ökológiai Hálózatok védelme, illetve az ezen alapuló terület használat
- Extenzív gazdálkodás
- Erdősítési programok
- Az ökológiai gazdálkodás kialakítása
- Extenzív és integrált gyümölcsstermesztés és feldolgozás, még fellelhető régi fajták génbankjának létrehozása A GYÜMÖLCSFÉLÉK MÁRKANEVÉNEK
- Legelők, kaszálók fenntartása
- Vízfolyások, a patak néhány szakaszának revitalizációja
- Alternatív, megújuló energia programok
- Fenntartható turizmus (ökoturizmus, gyógy turizmus)
- Fenntartható vadgazdálkodás, élőhely védelem.
- Bemutató és oktató központ, pl. minta autonóm (ökoház)ház telepítése,
- Városkép rehabilitáció építészeti hagyományok védelme

Összefoglalva

Cél: valahogy eladni a települést.

Imázs: a helyi attrakciók és vonzerőkre építve.

Lehetséges tartalma:

- kulturális örökség
- tiszta környezet
- falusi életforma
- folklór/etnikum/
- népi építészet

Konkrét térségi idegenforgalmi program a lovas és a kerékpáros turizmus /kivonat a SAPARD programból/

Idegenforgalmi tevékenységet és az idegenforgalomhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatást és kisipart, jelenleg vagy a közeljövőben végző (élelmiszer kereskedelem, kézműves mesterséget végzők) helyi lakosok.
A térségbe érkező turisták

Helyzetleírás

A lovas és kerékpáros turizmus útvonala kb. 45 km útszakasz, Homrogtól a Rakacai-tóig terjed. A kerékpározók esetén a közúthálózatot, a lovasok számára a mezőgazdasági úthálózatot jelenti.

Érintett települések: Homrogd, Kupa, Felsővadász, Gadna, Abaújlak, Gagyvendégi, **Krasznokvajda**, Szászfá, Rakaca, Rakacaszend.

A lovas és kerékpáros turisták számára szállással is szolgáló pihenőhely Homrogdot követően Gagyvendégiben és a Rakacai-tó partján fekvő Karola vendégházban kerül kialakításra.

A települések és a településeket összekötő úthálózat, valamint a lankás dombok nyújtotta természeti környezet jó lehetőséget ad a kerékpározásra és lovaglásra. Sem a közutakon, sem a mezőgazdasági utakon nincs számottevő forgalom, amely akadályozná a turisták közlekedését.

A falvak, Homrogdtól eltekintve 1000 lakos alattiak, (többségük az 500 főt sem éri el) amely a kistelepülési környezetben pihenni szándékozók számára ideális.

Egy közbenső pihenőhely, illetve lovasiskola telepítése is szóba jöhetne Krasznokvajdán.

Az 1961-ben létrehozott 5 millió m³ vizet tároló Rakacai víztározó a Cserehát egyik legismertebb pihenő helye. Itt került kialakításra Szikszó város önkormányzata által a „Karola” idegenforgalmi komplexum, amely az útvonal végpontját jelenti.

A projekt célja

A projekt közvetlen célja az útvonalakon közlekedő lovasok és kerékpárosok számára pihenőhelyek kialakítása.

A stratégiai és SAPARD cél a gazdasági struktúra diverzifikációja az idegenforgalom fejlesztése által.

A projekt szükségességének indoklása

A hosszabb távú, több települést érintő kerékpározás és lovaglás elmaradhatatlan részét képezik a pihenőhelyek, ill. esőbeállók. A projekt sajátosságából adódóan nem csak az emberek, hanem a lovak pihenése számára is megfelelő helyet szükséges kialakítani.

A projekt tartalma

A projekt részei

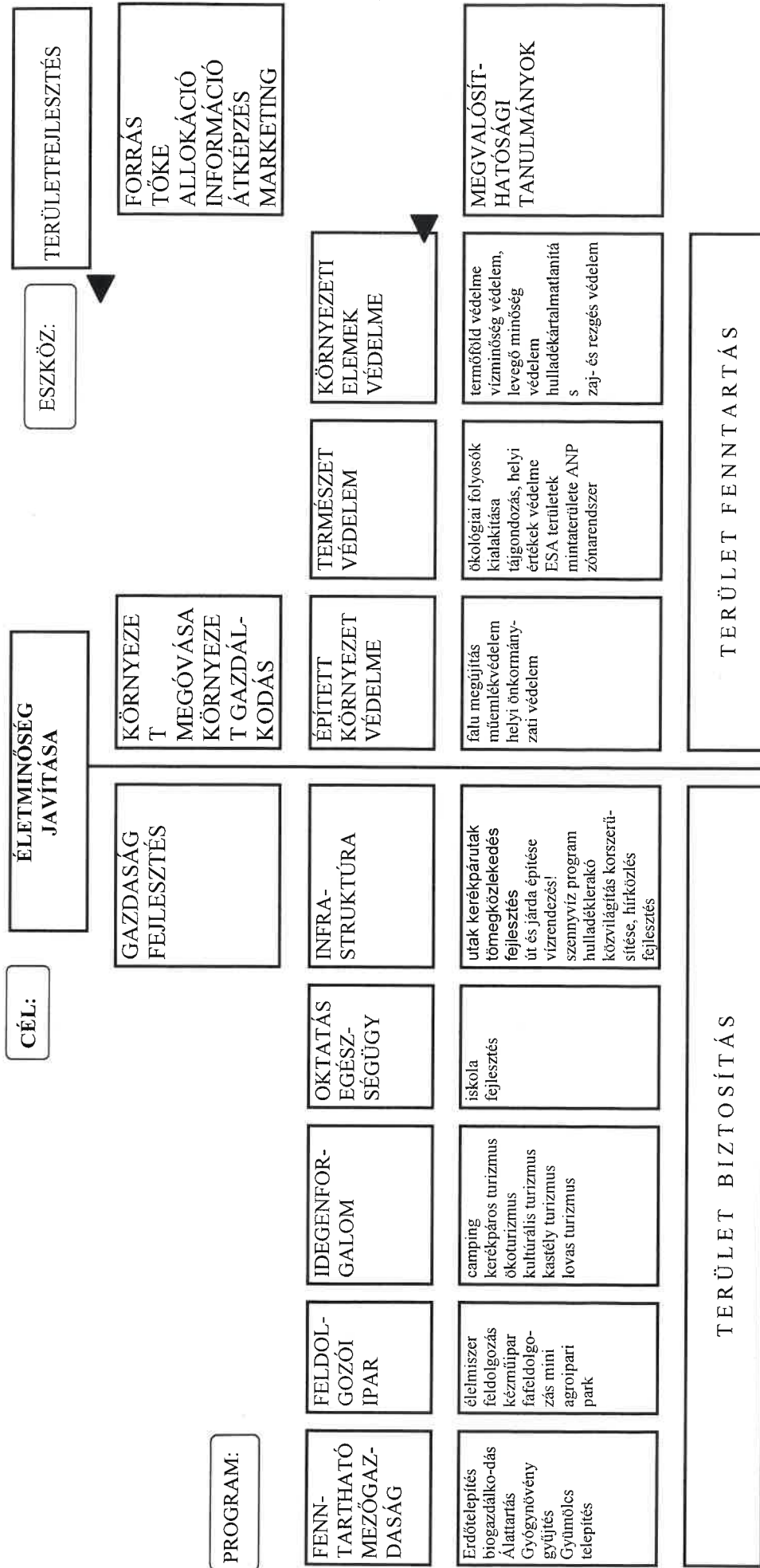
- Pihenő padok, asztalok és esőbeállók elkészítése fából. A pihenő padok, asztalok és esőbeállók kb.10 km-ként kerülnek elhelyezésre a lovasok és a kerékpárosok által egyaránt elérhető helyen a műutak és a mezőgazdasági utak keresztezéseiben. A teljes útszakaszon (Felsővadász és Gadna, **Krasznokvajda** és Szászfa között valamint a bázishelyeken Homrodon, Gagyvendégiben és a Rakacai tó partján) 5 db pihenőhely kerül kialakításra.
- A lovak éjszakai elszállásolására alkalmas lóistálló szénatároló, valamint kerékpártároló kialakítása Gagyvendégiben és a Rakacai tó partján (Karola szálláshely).

A projekt fenntarthatósága

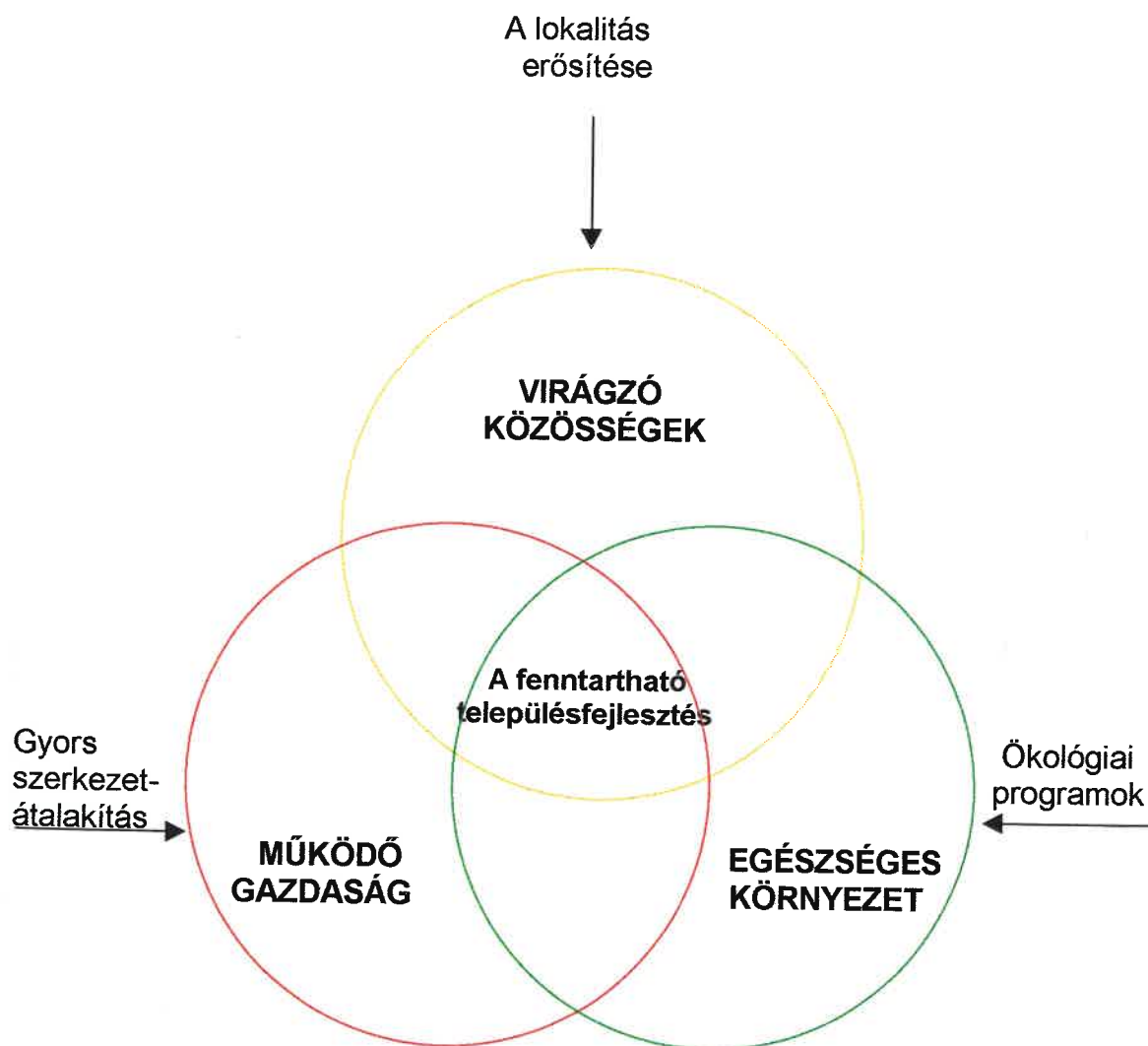
A projekt fenntarthatóságát az idegenforgalomból származó bevételek biztosítják.

A projekt környezetet terhelő elemet nem tartalmaz, továbbá a lovas és kerékpáros turizmus a térség fejlesztésének egyik legkörnyezetkímélőbb módja.

CÉLPIRAMIS

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS DINAMIKUS EGYENSÚLYI MODELLJE

1. sz. táblázat
A hagyományos és az integrált gazdálkodás összehasonlítása

Megnevezés	Hagyományos	Integrált
A szántóterület aránya	a lehető legnagyobb	amennyi ésszerűen lehet
A takarmánytermő terület aránya	a lehető legkevesebb	amennyi csak lehet, helytől és állatlétszámtól függően
Főbb növények	búza, árpa, kukorica, cukorrépa, repce, különfélék	búza, árpa, rozs, zab, burgonya, cukorrépa, repce, takarmányrépa, zöldtrágya
A gabona hányada	Lehetőleg 100 %	legfeljebb 70 %
Másodnövény	ritkán, mert munkaigényes	amennyi ésszerűen betakarítható
Állatállomány	üzeme válogatja, főleg ipari tartás	a zöldtakarmány és a trágya szükséglet szerint
Abrakhányad	Általában nagy	lehetőleg kevés, csak kiegészítő a zöldtakarmányhoz
Szerves trágya	Tarlómaradvány, hígtrágya, ipari tartás esetén	lehetőleg zöld- és istállótrágya, tarlómaradvány, hígtrágya
Műtrágyázás	Feltöltéssel	pontosan a növény igényeihez szabva lehetőleg mérsékelten
Vegyi növényvédelem	Bőséges	amennyi kell, minél kevesebb
Mechanikai növényvédelem	Jóformán semmi	amennyi a munkaszervezésbe belefér
Talajmunka	nagy hatékonyság, kis ráfordítás	fő cél a talaj kímélete, a forgatás mellőzése
Hozam	Amennyi csak lehet	amennyi hosszú távon ésszerű
Ökológiai követelmények	Amennyit a törvény előír, s az nem sok	az ökoszisztéma kiépítésére

2. sz. táblázat
A biodinamikus és a hagyományos mezőgazdaság összehasonlítása

Biodinamikus		Hagyományos	
Üzemszervezet			
1.	Biológiai és munkagazdasági hatékonyság kihangsúlyozása, helyileg irányítottan	Műszaki- munkahatékonyság kihang-súlyozása, gazdaságilag irányítottan	
2.	Sokféle kiegyensúlyozott, eltérő üzemága, helyszínek megfelelő vetésforgó.	Specializálódás, azaz egy vagy több üzemág aránytalan kifejtése.	
3.	Az üzem önellátása trágyával és takarmánnyal.	Műtrágyák és takarmányok meggondolatlan behozatala.	
4.	Viszonylagos piacfüggőség a sokféleség és az asszociáció miatt.	A rövid idejű piacorientációs program folytatása.	
Termelés			
5.	Tápanyag - körforgás	Tápanyag - pótlás	
6.	Főleg saját gazdaságból származó trágyák	Jelentős mennyiségű, vagy kizárólagos trágyázószer - vásárlás	
7.	Lassan oldódó ásványi anyagok (pl. mész)	Oldható ásványi műtrágyák (és mész)	
8.	Gyomnövény- eltávolítás a föld megművelésével, fizikai módszerekkel, dinamikus módszerekkel	Gyomnövény - eltávolítás gyomirtókkal, a föld megművelésével, megmunkálásával	
9.	Rovarelhárítás, öngyógyítás (a rendszeren belüli önszabályozás) alapján	Rovarelhárítás és betegséggyógyítás a biocidok kiküszöbölésével	
10.	Főleg saját gazdaságból származó életfenntartó és teljesítménynövelő takarmány	Jelentős takarmányvásárlás, területtől független tömeges állattartás	
11.	Háziállattartás és - ellátás a teljesítmény és az egészség fenntartásához	Háziállattartás és - ellátás főleg teljesítmény és munkaerő kihasználású céllal	
12.	Vetőanyag, szaporítóanyag változtatás, ha szükséges	Gyakori vetőmag, szaporítóanyag változtatás	
Működésmód			
13.	Komplex életfolyamatok élénkítése dinamikus intézkedésekkel: Preparátumok a trágyához, a kultúrnövényekhez, a gyomnövényekhez és rovarirtáshoz	Külső vezérlés hatóanyagok alkalmazásával a növénytermesztésben és az állattartásban	
14.	A termelés "beépítése" a környezetbe, a természetes körfolyamatok figyelembe-vétele, tájvédelem	A termelés "egyenjogúsítása" a környezetben a kémia és technika alkalmazásával	
15.	Az állatok és a növények harmonikus ellátása életfolyamataik alapján. Saját gazdaságból származó trágya és takarmány felhasználása	Túlzott ellátás, a hiányjelenségek megszüntetése betervezett kiegészítéssel.	
Társadalmi khatások			
16.	Népgazdaságilag előnyös anyag- és energiafelhasználási és jövedelmezőségi viszony, magánjogilag stabil pénzügyi sikerek	Népgazdaságilag előnytelen anyag- és energiafelhasználás, magángazdaságilag nagy kockázat, részben nagy nyereség.	
17.	Nem szennyezi a környezetet.	Jelentősen szennyezi a környezetet.	
18.	Vigyáz a talaj megtartására, fenntartja a növény és állatállományt	Pazarolja a talajt, többszörös erózió, elhasználódnak és kipusztulnak a növényi és állati természetes állományok.	
19.	A lakossági ellátás és a termelés észszerűsítése. Az áttekinthető viszonyok létrehozására való törekvés a termelő és a fogyasztó között.	Az előállítás helyi és regionális specializálása. Hosszú szállítási utak, centralizált készletezés Tendencia a termelő és az előállító nevének elhagyására a nagyvállalat bekapcsolódásával	
Emberi értékek			
20.	Egységes, önmagában differenciált felismerés	Beszűkített, okszerű gondolkodás	
21.	Egységes világnézet és motiváció	Emancipált, erőltetett gazdasági beállítottság.	

3.sz. táblázat
Az ökológiai gazdálkodás termelési irányai

Megnevezés	Biodinamikus gazdálkodási mód	Szerves-biológiai gazdálkodási mód	Munkaközösség a természetközeli, minőségi gyümölcsstermesztésért
Kiindulás, elméleti alapok	R. Steiner: "Der land-wirtschaft, Kurs"/1924 A mezőgazdaság irányvonalai Koepf (Pettersson) Schumann (1974) Törekvés a nagyobb természetismeretre zárt üzemszervezettel, a talaj biológiai folyamatainak támogatásával, a természet ritmusának betartásával	Müller/Rusch: A termőföld felújítása a természetes erdőtalajon létrejövő rétegtépződés alapján.	Fürst/Aubert: "Anbaurichtlinien" (1977) - mit jährlichen Ergänzungen Termesztési irányvonalak kiegészítésekkel. A növények ökorendszerének erősítése a talaj ellenőrzésével, szerves trágya ellátásával, stb.
Közös alapelvek	A legfontosabb alapelvek a mezőgazdasági termeléssel összefüggő (természeti) folyamatok teljesen egységes megfigyelési módja. Ehhez tartozik: - a nyersanyagok és üzemeszközök energiatakarékos felhasználása (lehetőleg közeli forrásokból) - a tartós talajtermőképesség fenntartása és elősegítése - lehetőleg a földművelés és állattartás kombinációja		
Talaj megmunkálás	Talajkímélően, energiatakarékosan, igazodva az adott viszonyokhoz.		
	Meglazítva és megforgatva, nem túl mélyen: részben mélyebben, mint a szervesbiológiai gazdálkodási módnál.	Nem mélyen megforgatva (szántás), ha szükséges mélyebben meglazítva.(borona, kultivátor alkalmazásával)	Őszi és téli megmunkálás, csak nem mélyen (borona, kultivátor); mélyszántás csak az őszi betakarítás után.
Trágyázás	Optimális trágya- és trágyalé- előkészítés, (levegő hozzávezetéssel), trágyázás nagymértékben szerves trágyákkal; ásványi kiegészítő anyagok (pl. kőliszt) alkalmazása kiegészítő trágyázáshoz olyan formában, amelyeket nem közvetlenül vesznek fel a növények. (max. értéke behatárolt)		
Gyakori felszíni komposztálási mód	Komposztálás halomba	Felszíni komposztálás	Felszíni komposztálás
Szerves alapú kereskedelmi trágyázószerek	Felhasználásuk csak korlátozott mértékben engedélyezett (kiszórás komposzt felett)	Felhasználásuk csak kémiai adalékok nélkül engedélyezett	Engedélyezett
Nitrogén	A nitrogén biológiai megkötése, hüvelyesek előnybe részesített felületéses termesztésével. Kizárólag szerves N alkalmazása.		
Foszfor	Nyersfoszfát, bazaltliszt / tanácsadóval egyeztetve Thomas-liszt		
Kálium	Könnyű talajon kimért adagos formában (talajvizsgálat után)	Részben kimért adagos formában	Kimért adagos formában részben kén-savas kálium
Egyéb	Ősközetliszt, bazaltliszt, bentonit, tengeri alga, kalcium, zöldtrágya		
Növényvédelem	Tilos a kémiai szintetikus növény-védő szerek alkalmazása	Mezőgazdaságban: tilosak a kémiai szintetikus szerek. Gyümölcsstermesztésben: lehetőleg kis méregfelhasználás: számos szer engedélyezett az integrált növényvédelemhez pl. Nikotin, Bacillus thuringensis, ásványolaj Dimilin, Captan.	

